

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER
BAKANLIĞI

KAMU İHALE REHBERİ 2025

STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI

KAMU İHALE REHBERİ, 2025

Koordinatör

Mahmut ASLAN
Strateji Geliştirme Başkanı

Hazırlayanlar

Selçuk ÖNCÜL, İç Kontrol Daire Başkanı
Abdullah AYAS, Mali Hizmetler Uzmanı
Ufuk GÜRSOY, Mali Hizmetler Uzmanı
İskender Can ÇAĞATAY, Mali Hizmetler Uzmanı
Barış DOĞAN, Mali Hizmetler Uzmanı
Betül TÜRKSOYU BODUR, Mali Hizmetler Uzmanı
Tülay AYDIN ULUCİCİ, ASH Uzmanı
Zeliha Seda HAYRAN, ASH Uzmanı
Çağla TÜRKDOĞDU ORHAN, ASH Uzman Yardımcısı
Ramazan KEPÇELİOĞLU, Mali Hizmetler Uzman Yardımcısı
Ahmet HIŞIROĞLU, ASH Uzman Yardımcısı

Mizanpaj-Tasarım

Dr. Bahar KINACI, Programcı

© Ağustos 2025 T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177 Sok. No: 10/A Kat: 22-23 Posta Kodu: 06510,
Çankaya/ANKARA

Telefon: +90 (312) 705 58 00

Internet: www.aile.gov.tr

Tüm hakları saklıdır.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olarak bireyin, ailenin ve toplumsal değerlerimizin korunması ve güçlendirilmesine yönelik çalışmalarımızı bütüncül bir anlayışla yürütmekteyiz. Başta kadın, çocuk, yaşlı, engelli, şehit yakını ve gazi vatandaşlarımız olmak üzere toplumun her bir ferdi için özel politikalar üretmekte ve uygulamaktayız. Geliştirdiğimiz adil sosyal hizmet modelleriyle vatandaşlarımızın refahına katkı sağlamaktayız.

Bakanlığımız amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesi ve uygulama birliğini sağlamak üzere Strateji Geliştirme Başkanlığımızca Kamu İhale Rehberi hazırlanmıştır.

Bu itibarla; rehberin hazırlanmasında emeği geçen tüm mesai arkadaşlarımı kutlar, rehberin Bakanlığımıza faydalı olmasını temenni ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı

SUNUŞ

Strateji Geliştirme Başkanlığımız, kalkınma planları ve programlarında yer alan Bakanlık politikaları ve hedefleri doğrultusunda 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre çalışmalarını yürütmektedir. Bunun yanı sıra kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması, hesap verebilir kamu mali yönetiminin sunulması hususlarında koordinasyon ve danışma birimi olarak görev yapmaktadır.

Bu minvalde, Bakanlığımız çalışmalarında yol gösterici olması amacıyla "Kamu İhale Rehberini" hazırlamış bulunuyoruz. Kamu ihale mevzuatına ilişkin örnek Danıştay kararları ve Kamu İhale Kurul kararlarını içeren bu rehberin, hizmetlerin ulaştırılmasında çalışma arkadaşlarımıza faydalı olmasını temenni ediyorum.

Mahmut ASLAN

Strateji Geliştirme Başkanı

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1

1

AŞIRI DÜŞÜK

Soru 1: Aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında herhangi bir girdiyi açıklamak için istekli tarafından sunulan maliyet/satış tutarı tespit tutanağının (Ek-0.7) geçerli olma koşulu nedir?

Soru 2: İsteklinin aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunduğu maliyet/satış tutarı tespit tutanağında (Ek-0.7) isteklinin/meslek mensubunun kaşesinin ve imzasının bulunmaması halinde istekli değerlendirme dışı bırakılır mı?

Soru 3: "Malzemeli Yemek Hesap Sunum Cetveli (Ek-H.4)"nde işçilik oranının belirtilmesi aşırı düşük teklif açıklamasını geçersiz kılar mı?

Soru 4: İstekli tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında örnek menüde yer alan "Süt" ürününün içeriğinin "tam yağlı" özelliğini sağlamaması durumunda söz konusu teklif geçerli midir?

Soru 5: İstekli tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında örnek menüde yer alan "salam", "sosis", "sucuk" girdilerinin içeriğinin "%100 dana eti" özelliğini sağlamaması durumunda söz konusu teklif geçerli midir?

Soru 6: İstekli tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında örnek menüde yer alan "Tahin-pekmezin karışım oranına" veya "Bal"ın niteliğine" yer verilmediğinde söz konusu teklif geçerli midir?

Soru 7: İstekli tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında kullanılan "Ticaret Borsası Fiyatları"nın ihale tarihinden önceki son 12 aya ait ortalama fiyatlar olmaması durumunda söz konusu teklif geçerli midir?

Soru 8: İhaleye teklif sunan isteklinin aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunduğu işçilik maliyetini, teklif edilen işçilik bedelini aşacak şekilde açıklaması durumunda söz konusu isteklinin teklifi geçerli midir?

Bölüm 2

12

ADLİ SİCİL

Soru 1: Mesleki faaliyetinden dolayı yargı kararıyla hüküm giyen ve cezası adli para cezasına çevrilen istekli mesleki faaliyetinden dolayı yargı kararıyla hüküm giyen kapsamında değerlendirilir mi?

Bölüm 3

14

BİLANÇO

Soru 1: İhalede bilanço yerine bilanço bilgileri tablosunun sunulması yeterli olur mu?

Bölüm 4

15

BİRİM FİYAT TEKLİF CETVELİ

Soru 1: Personel çalıştırılmasına dayalı olmayan hizmet alımı ihalelerinde birim fiyat teklif cetvelinde herhangi bir işçilik kalemi için sözleşme ve genel giderler dâhil maliyet tutarının altında teklif sunan isteklinin teklifi geçerli teklif olarak kabul edilir mi?

Soru 2: İhaleye teklif sunan isteklinin "Birim fiyat teklif cetveli"nde her bir işçilik maliyeti için ayrı satır açmaması durumunda söz konusu isteklinin teklifi geçerli midir?

Bölüm 5

18

BÜTÜN TEKLİFLERİN REDDEDİLMESİ VE İHALENİN İPTALİ

Soru 1: Mamul yemek alımı ihalelerinde idare tarafından düzenlenen ihale dokümanında isteklilerden ihale tarihinden önceki döneme ilişkin alınan analiz raporlarının (yemek, su, mutfak ekipmanı swapı, personel el swapı) sunulması istenebilir mi?

Bölüm 6

19

DOKÜMAN İNDİRME YA DA E-TEKLİF VERME İŞLEMLERİNİN AYNI IP ADRESİ ÜZERİNDEN YAPILMASI

Soru 1: İsteklilerin aynı IP adresi üzerinden doküman indirmesi halinde (aynı ya da farklı IP adresleri üzerinden ihaleye teklif vermiş olabilirler) istekliler değerlendirme dışı bırakılır mı? Bu işlem 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 17 nci maddesi kapsamında yasak fiil ve davranış oluşturabilir mi?

Soru 2: İsteklilerin aynı IP adresi üzerinden ihale dokümanını indirmesine rağmen ihalenin farklı kısımlarına teklif vermiş olması ya da istekli olabileceklerden yalnızca birinin ihaleye teklif vermiş olması halinde istekliler değerlendirme dışı bırakılır mı?

Soru 3: Aynı IP adresi üzerinden e-teklif verdiği tespit edilen istekliler değerlendirme dışı bırakılır mı? Bu işlem 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 17 nci maddesi kapsamında yasak fiil ve davranış oluşturabilir mi?

Soru 4: Aynı IP üzerinden doküman indirerek (aynı ya da farklı IP adresleri üzerinden) ihalenin aynı kısmına teklif vermeleri ya da aynı IP adresi üzerinden ihalenin aynı kısmına teklif vermeleri nedeniyle ihale dışı bırakılan isteklilerin geçici teminatları gelir kaydedilir mi?

Bölüm 7

23

GEÇİCİ TEMİNAT

Soru 1: Geçici teminatın gelir kaydedildiği durumlar nelerdir? 4734 sayılı Kanun'un 17 nci maddesinde belirtilen yasak fiil ve davranışta bulunanların geçici teminatları gelir kaydedilir mi?

Soru 2: Kısmi teklife açık ihalelerde geçici teminatın ne kadarı gelir kaydedilir?

Soru 3: Adli yargı merciince geçici konkordato mühleti verilen firmalar, ihale dışı bırakılmayı ve geçici teminatın iade edilmesini talep edebilir mi?

Bölüm 8

26

İHALE DOKÜMANI

Soru 1: İdare, verilmiş olan bütün teklifleri reddederek ihaleyi iptal etme hususunda kullandığı takdir yetkisini sınırsız olarak kullanabilir mi?

Soru 2: İdarece sadece yenilen yemek kadar ödeme yapılacağına ilişkin düzenleme yapılabilir mi?

Bölüm 9

28

İHALEYE YÖNELİK BAŞVURULAR

Soru 1: İhale ilanına veya ihale dokümanına yönelik yapılan şikâyet başvurularında ihale konusu alanda faaliyet gösterildiğine ilişkin belge eklenmesi zorunlu mudur?

Soru 2: E-şikâyet ve e-itirazen şikâyet zorunluluğuna rağmen fiziki ortamda yapılan başvuruların hukuki niteliği nasıl değerlendirilmelidir?

Soru 3: İhale komisyon kararına karşı idareye şikâyet başvuru süresi nedir?

Bölüm 10

32

İHALE TARİHİNİN ERTELENMESİ

Soru 1: Teknik sorunlar nedeniyle EKAP'ta teklif verilemediğinde ihale tarihi değiştirilebilir mi, teklif verenlerin durumu ne olur?

Bölüm 11

33

İŞ ORTAKLIĞI

Soru 1: İhaleye "İş Ortaklığı" kapsamında teklif sunan istekli firmalar tarafından sunmuş olunan işletme kayıt belgelerinin birinin pasif, diğerinin aktif olması durumunda isteklinin teklifi değerlendirme dışı bırakılır mı?

Bölüm 12

34

KAMU DAVASI

Soru 1: Hakkında ihaleye fesat karıştırmak suçundan dolayı kamu davası açılan istekli-
nin teklifi geçerli midir?

Bölüm 13

35

KESİN TEMİNAT

Soru 1: İhale üzerinde kalan istekliden alınacak olan kesin teminat oranı nasıl belirlenir?

Soru 2: Kesin teminatın geri verilmesinin koşulları nelerdir?

Soru 3: Fazla yatırılan kesin teminat tutarı gelir kaydedilir mi?

Bölüm 14

38

KESİNLEŞEN İHALE KARARI

Soru 1: Kesinleşen ihale kararının bildiriminden itibaren başlayan idareye şikâyet baş-
vuru süresi geçmeden sözleşme imzalanır mı?

Soru 2: Kesinleşen ihale kararına karşı itirazın şikâyet süresi dolmadan sözleşme im-
zalanabilir mi?

Bölüm 15

40

KİSMİ TEKLİF

Soru 1: Kısmi teklife açık olan ihalelerde 4857 sayılı İş Kanunu gereğince çalıştırılması
zorunlu olan engelli işçi sayısı belirlenirken tüm kısımlar mı yoksa sadece o kısım mı esas
alınır?

Bölüm 16

42

MÜCBİR SEBEPLER

Soru 1: Yüklenicinin, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 10 uncu madde-
sinin (e) bendinde belirtilen "Gerektiğinde Kurum tarafından belirlenecek benzeri diğer
haller." ifadesi kapsamında mücbir sebep başvurusu yapmasının sözleşmenin uygulan-
masına etkisi nedir?

Bölüm 17

43

NUMUNELER

Soru 1: 4734 sayılı Kanun kapsamında yapılan mal alımı ihalelerinde, idare tarafından
istenilen numunenin sunumu ve değerlendirme işlemleri nasıl yapılır?

Bölüm 18

45

SÖZLEŞME

Soru 1: İdari Şartname'de yeterlik kriteri olarak belirlenen bir belgenin zeyilname ile yeterlik kriteri olmaktan çıkarılması durumunda, bu değişiklik için düzeltme ilanı yapılması zorunlu mudur?

Soru 2: İş ortaklığı ortaklarından birinin sözleşme devri yapması halinde iş deneyim tutarı nasıl belirlenir?

Bölüm 19

48

TEKLİFLERİN GEÇERLİLİK SÜRESİ

Soru 1: Teklif geçerlilik süresinin hesabında ihale tarihi dikkate alınır mı?

Soru 2: Dava nedeniyle geçici teminatın ve teklifin geçerlilik süresinin bitmesi halinde, bu belgelerin geçerlilik süresinin uzatılması gerektiğine dair idarenin talep zorunluluğu var mı?

Soru 3: Tekliflerin geçerlilik süresinin uzatılmasına ilişkin yazılan yazıda tekliflerin ve geçici teminatın hangi tarihe kadar uzatılması gerektiği hususunun belirtilmesi gerekir mi?

Soru 4: Teklif geçerlilik süresinden feragat edilebilir mi?

Bölüm 20

52

TEKLİFLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Soru 1: Şirket ortakları aynı olan iki şirket davet usulüyle de olsa aynı ihaleye teklif verebilir mi?

Bölüm 21

53

TEMEL İLKELER

Soru 1: Kanunun temel ilkelerinden biri olan "güvenirlilik ilkesi" ne anlama gelmektedir?

Soru 2: Araç kiralama hizmet alımı ihalelerinde temin edilecek araçlara getirilen son model ve sıfır km olma koşulu Kanunun temel ilkelerinden biri olan "rekabet ilkesi"ni engeller mi?

Bölüm 22

55

TİCARET SİCİL GAZETESİ

Soru 1: Anonim şirketlerde (tek ortaklı şirketler hariç) pay defteri ile dayanağı yönetim kurulu karar defterinin ilgili kısımlarının EKAP'a yüklenmemesi değerlendirilme dışı bırakılma sonucunu doğurur mu?

Bölüm 23

57

İŞ DENEYİM

Soru 1: Unvanı değişen şirketlerin iş deneyim belgeleri geçerli olur mu?

Soru 2: İstekli tarafından sunulan iş deneyim belgesine konu alımın doğrudan temin yöntemiyle yapıldığı ve sözleşmesinin bulunmadığının tespiti halinde söz konusu iş deneyim belgesi kabul edilebilir mi?

Bölüm 24

60

VEKÂLETNAME

Soru 1: İhaleye vekâleten katılma halinde teklif veren vekilin imza beyannamesine ilişkin bilgilere yeterli bilgileri tablosunda yer verilmesi gerekir mi?

Bölüm 25

61

YAKLAŞIK MALİYET

Soru 1: Yaklaşık maliyetin hatalı hesaplanması hangi durumda ihalenin iptaline sebebiyet verir?

Soru 2: Yaklaşık maliyetin üzerindeki bir teklif ekonomik açıdan en avantajlı teklif olarak belirlenebilir mi?

Soru 3: Yaklaşık maliyetin farklılaşmasına neden olan değişiklikler, zeyilname ile düzenlenebilir mi?

Bölüm 26

66

YETERLİK BİLGİLERİ TABLOSU

Soru 1: Yeterlik bilgileri tablosunda; "Ekonomik ve Mali Yeterliğe İlişkin Bilgiler" başlıklı satırının bilanço bilgileri "Cari Oran", "Öz Kaynak Oranı" ile "Kısa Vadeli Banka Borçlarının Öz Kaynaklara Oranı" satırlarının boş bırakılması durumunda teklif geçerli midir?

Soru 2: Yeterlik bilgileri tablosundaki "İş deneyim belgesi düzenlenemeyen hallerde iş deneyimini gösteren diğer belgeler" bölümünde yer alan sözleşme tarihi kısmının doldurulmaması elenme nedeni midir?

Soru 3: Gerçek kişiler için yeterlik bilgileri tablosunun "Teklif Vermeye Yetkili Olunduna İlişkin Bilgiler" bölümünün "Ortaklar/Üyeler/Kurucular ile Yöneticilere ait Bilgiler" kısmının doldurulması gerekli midir?

Bölüm 27

69

ZEYİLNAME

Soru 1: Zeyilnamenin isteklilere tebliğ edildiği tarih ile ihale tarihi arasında en az on günlük süre bulunmaması, ihalenin iptali sebebi midir?

Soru 1

Aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında herhangi bir girdiyi açıklamak için istekli tarafından sunulan maliyet/satış tutarı tespit tutanağının (Ek-0.7) geçerli olma koşulu nedir?

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 79.2.2.7'inci maddesinde

"İsteklinin Kendi Ürettiği, Aldığı veya Sattığı Mallara İlişkin Fiyatlar: Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin olarak isteklinin kendi ürettiği, aldığı veya sattığı mallara ait fiyatların kullanılması durumunda, istekliyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından ilgisine göre aşırı düşük teklif açıklamasına konu mal için düzenlenen maliyet/satış tutarı tespit tutanağı ile açıklama yapılabilir.

Maliyetler dayanak alınarak yapılan açıklamanın geçerli olabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim maliyetin altında olmaması ve isteklinin ilan/davet tarihinin içinde bulunduğu aydan önceki üç ay veya bundan önceki üç ay içinde ihale konusu işte kullanılmasını öngördüğü mal miktarının en az yarısı kadar alım yapmış olması gerekir.

Satışlar dayanak alınarak yapılan açıklamanın geçerli olabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80'inin altında olmaması, malın ticaretinin isteklinin faaliyet alanında olması ve isteklinin ilan/davet tarihinin içinde bulunduğu aydan önceki üç ay veya bundan önceki üç ay içinde ihale konusu işte kullanılmasını öngördüğü mal miktarının en az 1/20'si kadar satış yapmış olması gerekir.

İsteklinin ilan/davet tarihinin içinde bulunduğu aydan önceki üç ay veya bundan önceki üç ay içinde 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelere açıklama konusu mala ilişkin satış yapmış ve satılan malın idarece kabul edilmiş olması durumunda, maliyet/satış tutarı tespit tutanağı sunulmasına gerek bulunmayıp sadece söz konusu satışa ilişkin fatura örnekleri veya bu örneklerin noter, YMM, SMMM ya da vergi dairesince onaylı suretleri ile de belgelendirme yapılabilir.

Kaşeleme işlemi 8.4 üncü maddede belirtilen özel kaşe kullanılmak suretiyle yapılabileceği gibi, bu kaşe dışında meslek mensubuna ilişkin bilgileri içeren kaşe kullanılmak suretiyle de yapılabilir."

hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükmü gereğince, aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında herhangi bir girdiyi açıklamak için istekli tarafından sunulan maliyet/satış tutarı tespit tutanağının geçerli olabilmesi için bazı koşulların yerine getirilmesi gerekmektedir.

Eğer teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin olarak istekli, kendi ürettiği, aldığı veya sattığı mallara ait fiyatları kullanıyorsa, bu durumda istekli ile tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından, ilgili mal için düzenlenen maliyet/satış tutarı tespit tutanağı ile açıklama yapılabilir.

Bu açıklamanın geçerli olabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim maliyetin altında olmaması gerekir. Ayrıca, istekli, ihale konusu işte kullanılmasını öngördüğü mal miktarının en az yarısı kadar alım yapmış olmalıdır. Bu alımın, ilan/davet tarihinin içinde bulunduğu aydan önceki üç ay veya bundan önceki üç ay içinde yapılmış olması gerekmektedir.

Öte yandan, satış tutarı dayanağı ile yapılan açıklamanın geçerli olabilmesi için de teklif edilen birim fiyatın, tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim satış tutarının %80'inin altında olmaması gerekmektedir. Ayrıca, malın ticaretinin isteklinin faaliyet alanında olması ve istekli tarafından, ihale konusu işte kullanılmasını öngördüğü mal miktarının en az 1/20'si kadar satış yapılmış olması gerekir. Bu satışların, ilan/davet tarihinin içinde bulunduğu aydan önceki üç ay veya bundan önceki üç ay içinde yapılmış olması gerekmektedir.

Örnek Karar

- Kamu İhale Kurulu'nun 2025/UH.I-118 Sayılı Kararı
- Kamu İhale Kurulu'nun 2025/UH.II-739 Sayılı Kararı
- Kamu İhale Kurulu'nun 2024/UH.II-577 Sayılı Kararı
- Kamu İhale Kurulu'nun 2024/UH.II-1675 Sayılı Kararı

Soru 2

İsteklinin aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunduğu maliyet/satış tutarı tespit tutanağında (EK-0.7) isteklinin/meslek mensubunun kaşesinin ve imzasının bulunmaması halinde istekli değerlendirme dışı bırakılır mı?

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 79.2.2.1'inci maddesine göre, aşırı düşük teklif açıklamaları kapsamında sunulacak maliyet/satış tutarı tespit tutanağının geçerli olabilmesi için, tutanağın doğru ve eksiksiz bir şekilde hazırlanması gerektiği gibi, tutanakta belirtilen maliyet bileşenlerinin ve ilgili hesaplamalar da doğru olmalıdır. Ayrıca, bu tutanağın geçerliliği için, istekli tarafından kaşelenip imzalanması zorunludur. Çünkü kaşe ve imza işlemi, tutanağın orijinal olduğunu ve istekli tarafından onaylandığını gösterir.

Bunun yanı sıra, tutanağın yalnızca istekli tarafından değil, aynı zamanda meslek mensubu tarafından da kaşelenip imzalanması gerekir. Meslek mensubunun bu tutanakta yer alan hesaplamaların doğruluğunu onaylayarak, iletişim bilgilerini de belirtmesi gerekmektedir. Meslek mensubunun kaşe ve imzası, tutanağın yasal geçerliliğini sağlar ve doğruluğunu temin eder.

Maliyet/satış tutarı tespit tutanağı, üçüncü kişilerden alınan fiyat tekliflerine dayalı olarak hazırlanabilir, ancak bu fiyat tekliflerinin, ihale tarihinden önce düzenlenmiş olması gerekmez. **Ancak, teklif edilen birim fiyatların, ilgili tutanakta belirtilen birim maliyetin altında veya üstünde olmaması gerektiği unutulmamalıdır.**

Son olarak, maliyet/satış tutarı tespit tutanağında kaşeleme işlemi, yalnızca özel bir kaşe ile yapılmak zorunda değildir. **Meslek mensubunun bilgilerini içeren herhangi bir kaşe de kullanılabilir, ancak her halükârda kaşe ve imza işlemlerinin düzgün ve eksiksiz yapılması önemlidir.**

Bu şartların yerine getirilmemesi durumunda, isteklinin teklifi değerlendirme dışı bırakılır.

- Kamu İhale Kurulu'nun 2020/UH.I-1315 Sayılı Kararı
- Kamu İhale Kurulu'nun 2018/UY.I-2116 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 3

"Malzemeli Yemek Hesap Sunum Cetveli (Ek-H.4)"nde işçilik oranının belirtilmemesi aşırı düşük teklif açıklamasını geçersiz kılar mı?

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 79.2.6'ncı maddesinde

"Malzemeli yemek hizmet alımı ihalelerinde aşırı düşük tekliflerin değerlendirilmesinde kullanılmak üzere teknik şartnamede asgari iki haftalık örnek menü düzenlemesi yapılır ve bu menüde yer alan yemeklerin içerikleri ile çiğ girdi miktarları belirtilir.

Bu ihalelerde; teklifi aşırı düşük bulunan istekli öncelikle "ana girdi", "işçilik" ve "yardımcı gider" oranlarının belirtildiği Malzemeli Yemek Sunumu Hesap hazırlayarak açıklaması kapsamında sunar. Açıklamanın geçerli kabul edilebilmesi için "(Ana Girdi Maliyeti+İşçilik Maliyeti) /Toplam Teklif Tutarı" oranının 0,80'den az ve 0,95'den çok olmaması gerekir. Oran belirtmeyen veya belirttiği oran 0,80'den az veya 0,95'den çok olan isteklilerin teklifleri reddedilir."

Bu maddede yer alan ana girdi ibaresi kapsamında, kırmızı et; beyaz et; balık; işlenmiş et ürünleri (sucuk, salam, sosis, kavurma gibi); kuru gıdalar (pirinç, bulgur, nohut, mercimek, kuru fasulye gibi); sebze; meyve; toz şeker, süt; yoğurt, ayran; yağ ürünleri (ayçiçek yağı, zeytinyağı, tereyağı) kahvaltı malzemeleri (peynir, zeytin, yumurta, reçel, bal gibi); pet su, ekmeğe açıklama yapılacak unsurlar olarak dikkate alınır. İdarenin ihale dokümanında bu girdilerin dışında ana girdi niteliğinde malzeme içeren yemek öğünü düzenlemesi durumunda aşırı düşük teklif açıklama yazısında açıklama istenecek unsurlar arasında bu malzemelerin de belirtilmesi zorunludur. Bu çerçevede, isteklinin beyan ettiği orana uygun teklif sunması durumunda, yemek pişirilmesi için gerekli enerji giderleri (doğalgaz, LPG gibi), temizlik malzemeleri, su, sigorta giderleri, ilaçlama ve hijyen sağlama giderleri, bakım onarım, amortisman, nakliye, sözleşme giderleri ve genel giderler, portör muayenesi ve tali çiğ girdiler (tuz, baharat, tatlandırıcı vb.) gibi unsurlar "yardımcı girdiler" başlığında değerlendirilir ve bu unsurlar için açıklama sunulması gerekmez.

Örneğin; 1.000 öğün yemek alımı için çıkılan bir ihalede, birim fiyat olarak 5 TL teklif veren bir isteklinin, 5.000 TL olan toplam teklif bedelinin aşırı düşük olarak değerlendirilmesi ve istekli tarafından sunulan Malzemeli Yemek Sunumu Hesap Cetvelinde (Değişik ibare: 25/01/2017-29959 R.G./13. md.) "(Ana Girdi

Maliyeti+İşçilik Maliyeti) /Toplam Teklif Tutarı” oranının 0,90 olarak belirtilmesi halinde, teklifin 4.500 TL’sinin ana çığ girdi ile işçilik toplamını içerdği kabul edilir ve isteklinin sadece bu kısma ilişkin açıklama yapması gerekir. Teklifin 500 TL’lik kısmının ise yardımcı giderlere ilişkin olduğu kabul edildiğinden, bu kısma ilişkin açıklama yapılması gerekmemektedir.

Malzemeli yemek alımı ihalelerinde, kırmızı et; beyaz et; balık; kuru gıdalar (pirinç, bulgur, nohut, mercimek, kuru fasulye gibi); sebze; meyve maliyetlerinin tevsiki amacıyla üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifleri kullanılamaz. Ancak 79.2.2 nci maddede yer alan diğer yöntemlerden herhangi biri ile açıklama yapılmasının fiilen mümkün olmadığına anlaşıldığı durumlarda, üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifleri ile açıklama yapılabilir.

(Ek fıkra: 25/01/2017-29959 R.G./13. md.) Malzemeli yemek alımı ihalelerinde sadece iki haftalık örnek menüdeki ana girdiler ve işçilik giderleri dikkate alınarak açıklama yapılmalıdır. İsteklilerin örnek menüdeki girdiler ve işçilik gideri kullanılarak teklif ettikleri birim fiyatı açıklamaları gerekmekte olup toplam miktar ve tutar açıklaması yapılmayacaktır. Örneğin normal kahvaltı, diyet kahvaltı, ara öğün, normal yemek ve diyet yemek gibi birim fiyatları içeren bir ihalede, isteklilerin teklif ettikleri birim fiyatı; örnek menüyü ve bu menünün üretimi için gerekli işçilik tutarını kullanarak tevsik etmeleri durumunda açıklama uygun kabul edilecektir.” hükmü yer almaktadır.

Bu kapsamda, isteklilerin sunduğu açıklamalarda, örnek menüde yer alan yemek türleri ve bu yemeklerin üretimi için gerekli işçilik gideri esas alınarak teklif edilen birim fiyatın tevsik edilmesi beklenmektedir. Açıklamanın uygun kabul edilebilmesi için, her bir yemek türü için ayrı ayrı sunulan Malzemeli Yemek Sunumu Hesap Cetveli’nde işçilik oranına da mutlaka yer verilmelidir. Çünkü bu oran, teklif edilen fiyatın dayanağının anlaşılabilmesi açısından kritik önemdedir. Toplam miktar veya genel tutar açıklaması yapılması yeterli görülmemekte; işçilik maliyetlerinin öğün bazında açıkça gösterilmesi gerekmektedir.

Malzemeli Yemek Sunumu Hesap Cetvelinde işçilik oranının eksikliği veya hiç belirtilmemesi, teklifin gerekli unsurları içermemesi anlamına geleceğinden, bu durum aşırı düşük teklif açıklamasının uygun bulunmamasına neden olur.

- Kamu İhale Kurulu’nun 2024/UH.I-232 Sayılı Kararı

Soru 4

İstekli tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında örnek menüde yer alan “Süt” ürününün içeriğinin “tam yağlı” özelliğini sağlamaması durumunda söz konusu teklif geçerli midir?

12.03.2025 tarihli ve 2025/UH.II-739 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararında;

“Gıda Malzemeleri Özellikleri Teknik Şartnamesi’nin “Süt (10 lt) - Kutu Süt (1 lt ve 200ml)” başlıklı maddesinde “3. Pastörize ve UHT sütler 1. sınıf tam yağlı olmalıdır.” düzenlemesinin yer aldığı, anılan istekli tarafından söz konusu ürünün tevsiki için Erzurum Ticaret Borsası 2024 yılı Ocak ayı bülteninin kullanıldığı, bahse konu bültende “Süt (UHT)” ürününün fiyatının esas alındığı, dolayısıyla süt ürününün tam yağlı olma özelliğini karşılayıp karşılamadığının teyit edilemediği tespit edilmiştir. Yapılan inceleme neticesinde, her iki kısımda ihale üzerinde bırakılan Yayla Catering Yem. San. Gıda İnş. Tem. Hayv. San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından sunulan aşırı düşük açıklamaların anılan gerekçelerle uygun olmadığından söz konusu isteklinin her iki kısımdaki tekliflerinin reddedilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.”

ifadesine yer verilmiştir.

Anılan ihaleye ilişkin dokümanlardan **Gıda Maddeleri Özelliklerinde:** “Süt”ün, Pastörize ve UHT sütler arasından birinci sınıf **tam yağlı olması gerektiği düzenlenmiştir.**

Buna göre, **örnek menüde yer alan ve “Gıda Maddeleri Özellikleri” içeriğinde “tam yağlı” özelliği bulunan ürünlerin tam yağlı olma özelliğini karşılayıp karşılamadığının istekli tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklamasından teyit edilememesi durumunda, söz konusu isteklinin teklifi değerlendirme dışı bırakılmalıdır.**

- Kamu İhale Kurulu’nun 2025/UH.II-739 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 5

İstekli tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında örnek menüde yer alan “salam”, “sosis”, sucuk” girdilerinin içeriğinin “%100 dana eti” özelliğini sağlamaması durumunda söz konusu teklif geçerli midir?

29.01.2025 tarihli ve 2025/UH.I-331 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararında

“Batuhan Araz Yem. Gid. Hay. Tem. İnş. Taah. Oto. Güv. San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklaması incelendiğinde iddia kapsamında ve örnek menüde yer alan...”%100 dana eti” olarak açıklanması gereken “sosis”, “salam” ve “sucuk” girdilerinin sadece “sosis”, “salam” ve “sucuk” olarak, kuzu eti kemikli girdisinin “kuzu kol, but kemikli” olarak açıklanması gerekirken “kuzu eti karkas” olarak açıklandığı, ayrıca süt ve paket üçgen peynir girdisinin “tam yağlı” olması gerekirken bu özelliğe yer verilmediği görülmüş, bu bağlamda söz konusu girdilerin ihale dokümanında yer alan düzenlemelere uygun açıklanmadığı anlaşılmış olup, adı geçen diğer girdilerden bir kısmının doküman düzenlemelerine uygun açıklandığı, bir kısmının özelliklerinin ise işin ifası sırasına denetlenebileceği görülmüştür...

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen mevzuata aykırılıkların düzeltici işlemle giderilebilecek nitelikte olduğu tespit edildiğinden, Ahmet Kara’nın ve Batuhan Araz Yem. Gid. Hay. Tem. İnş. Taah. Oto. Güv. San. ve Tic. Ltd. Şti.’nin tekliflerinin reddedilmesi ve bu aşamadan sonraki ihale işlemlerinin mevzuata uygun olarak yeniden gerçekleştirilmesi gerekmektedir.” ifadesine yer verilmiştir.

Anılan ihaleye ilişkin dokümanlardan **Gıda Maddeleri Özelliklerinde; “salam”, “sosis” ve “sucuk”un içeriğinin %100 dana etinden oluşması gerektiği düzenlenmiştir.**

Buna göre, örnek menüde yer alan ve “Gıda Maddeleri Özellikleri” içeriğinde “%100 dana eti” olma özelliği bulunan **ürünlerin %100 dana etli olma özelliğini karşılayıp karşılamadığının istekli tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklamasından teyit edilememesi durumunda söz konusu isteklinin teklifi değerlendirme dışı bırakılmalıdır.**

Örnek Karar

- Kamu İhale Kurulu’nun 2025/UH.I-331 Sayılı Kararı

Soru 6

İstekli tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında örnek menüde yer alan “Tahin-pekmezin karışım oranına” veya “Bal”ın niteliğine yer verilmediğinde söz konusu teklif geçerli midir?

23.02.2022 tarihli ve 2022/UH.I-288 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararında

“Bu itibarla söz konusu istekli tarafından kahvaltılık tereyağının 15 gr’lık ambalajlarda paket kahvaltılık tereyağ, kahvaltılık balın 20 gr’lık ambalajlarda paket süzme bal, kahvaltılık reçelin 20 gr’lık ambalajlarda paket reçel, kahvaltılık tahin pekmezin 25 gr’lık ambalajlarda paket tahin pekmez olarak açıklandığı, diğer taraftan açıklamada balın niteliğine (çiçek, çam vb.) ve tahin pekmezin karışım oranına yer verilmediği görüldüğünden başvuru sahibi isteklinin anılan iddiasının yerinde olduğu sonucuna varılmıştır.” ifadesi yer almaktadır.

Anılan ihaleye ilişkin dokümanlardan Gıda Maddeleri Özelliklerinde: “Bal”ın yabancı madde içermeyeği, kendine has tat, acıcılık, renk ve görünümde çiçek veya çam balı olması gerektiği ve tahin pekmez karışımında tahin-pekmez oranının %40-%60 olması gerektiği düzenlenmiştir.

Buna göre, **istekli tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklamasında “Bal”ın niteliğine (çiçek, çam vb.) veya tahin-pekmezin karışım oranına yer verilmemesi durumunda söz konusu isteklinin teklifi değerlendirme dışı bırakılmalıdır.**

- Kamu İhale Kurulu’nun 2022/UH.I-288 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 7

İstekli tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında kullanılan “Ticaret Borsası Fiyatları”nın ihale tarihinden önceki son 12 aya ait ortalama fiyatlar olmaması durumunda söz konusu teklif geçerli midir?

Kamu İhale Genel Tebliği’nin 79.2.2.4’üncü maddesinde;

“Ticaret Borsası Fiyatları: Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 51 inci maddesinin (c) bendi uyarınca borsa idaresi tarafından düzenlenen ve ilgili malın ihale tarihinden önceki son 12 ayın herhangi bir işlem gününde gerçekleşen ortalama fiyatını gösteren belge ile açıklama yapılabilir.”

hükmü yer almaktadır.

Buna göre; **istekli tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklamasında ihale tarihinden önceki son 12 aya ait olmayan ortalama “Ticaret Borsası Fiyatları”nın kullanılması durumunda, söz konusu isteklinin teklifi değerlendirme dışı bırakılmalıdır.**

- Kamu İhale Kurulu’nun 2025/UH.II-564 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 8

İhaleye teklif sunan isteklinin aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunduğu işçilik maliyetini, teklif edilen işçilik bedelini aşacak şekilde açıklaması durumunda söz konusu isteklinin teklifi geçerli midir?

Bilindiği üzere Kamu İhale Genel Tebliği'nin 78.3'üncü maddesinde;

"Personel çalıştırılmasına dayalı olmayan hizmet alımlarına ilişkin ihale dokümanında, haftalık çalışma saatlerinin tamamını idarede geçirecek personel sayısının belirtilmesi halinde teklif fiyata dahil giderler arasında işçilik giderine yer verilmesi ve her bir işçilik maliyeti için birim fiyat teklif cetvelinde ayrı satır açıklaması zorunludur." hükmü yer almaktadır.

Aynı tebliğin 79.2.6'ncı maddesinde;

"Malzemeli yemek hizmet alımı ihalelerinde aşırı düşük tekliflerin değerlendirilmesinde kullanılmak üzere teknik şartnamede asgari iki haftalık örnek menü düzenlemesi yapılır ve bu menüde yer alan yemeklerin içerikleri ile çiğ girdi miktarları belirtilir.

Bu ihalelerde; teklifi aşırı düşük bulunan istekli öncelikle "ana girdi", "işçilik" ve "yardımcı gider" oranlarının belirtildiği Malzemeli Yemek Sunumu Hesap Cetvelini hazırlayarak açıklaması kapsamında sunar. Açıklamanın geçerli kabul edilebilmesi için "(Ana Girdi Maliyeti+İşçilik Maliyeti)/Toplam Teklif Tutarı" oranının 0,80'den az ve 0,95'den çok olmaması gerekir. Oran belirtmeyen veya belirttiği oran 0,80'den az veya 0,95'den çok olan isteklilerin teklifleri reddedilir.

...

Malzemeli yemek alımı ihalelerinde sadece iki haftalık örnek menüdeki ana girdiler ve işçilik giderleri dikkate alınarak açıklama yapılmalıdır. İsteklilerin örnek menüdeki girdiler ve işçilik gideri kullanılarak teklif ettikleri birim fiyatı açıklamaları gerekmekte olup toplam miktar ve tutar açıklaması yapılmayacaktır. Örneğin normal kahvaltı, diyet kahvaltı, ara öğün, normal yemek ve diyet yemek gibi birim fiyatları içeren bir ihalede, isteklilerin teklif ettikleri birim fiyatı; örnek menüyü ve bu menünün üretimi için gerekli işçilik tutarını kullanarak tevsik etmeleri durumunda açıklama uygun kabul edilecektir."

hükmü yer almaktadır.

Buna göre; personel çalıştırmasına dayalı olmayan hizmet alımı ihalelerinde,

- İş kapsamında işçilik giderleri ve yemek maliyetlerinin söz konusu olduğu,
- İstekliler tarafından tekliflerin birim fiyat teklif cetvelinde işçilik iş kalemleri ile yemek öğünleri için ayrı ayrı açılan satırlar kullanılarak verileceği,
- Aşırı düşük teklif sorgulamasında da isteklilerce teklif edilen birim fiyatlar esas olmak üzere Tebliğ'in yemek hizmetlerine yönelik 79.2.6'ncı maddesi de göz önüne alınmak suretiyle açıklamada bulunulması gerektiği açıktır.

Bu çerçevede, **istekli tarafından aşırı düşük açıklaması kapsamında sunulan işçilik maliyetinin "Birim Fiyat Teklif Cetvelinde" işçilik için teklif edilen bedeli aşması durumunda bahsi geçen isteklinin teklifinin değerlendirme dışı bırakılması gerekmektedir.**

- Kamu İhale Kurulu'nun 2025/UH.II-870 Sayılı Kararı

Soru 1

Mesleki faaliyetinden dolayı yargı kararıyla hüküm giyen ve cezası adli para cezasına çevrilen istekli mesleki faaliyetinden dolayı yargı kararıyla hüküm giyen kapsamında değerlendirilir mi?

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İhaleye katılımda yeterlik kuralları" başlıklı 10'uncu maddesinde;

"İhaleye katılacak isteklilerden, ekonomik ve malî yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliklerinin belirlenmesine ilişkin olarak aşağıda belirtilen bilgi ve belgeler istenebilir:

...

Aşağıda belirtilen durumlardaki istekliler ihale dışı bırakılır:

...

e) İhale tarihinden önceki beş yıl içinde, mesleki faaliyetlerinden dolayı yargı kararıyla hüküm giyen.

f) İhale tarihinden önceki beş yıl içinde, ihaleyi yapan idareye yaptığı işler sırasında iş veya meslek ahlakına aykırı faaliyetlerde bulunduğu bu idare tarafından ispat edilen.

g) İhale tarihi itibarıyla, mevzuatı gereği kayıtlı olduğu oda tarafından mesleki faaliyetten men edilmiş olan.

h) Bu maddede belirtilen bilgi ve belgeleri vermeyen veya yanıltıcı bilgi ve/veya sahte belge verdiği tespit edilen.

...

Bu madde kapsamında istenen belgelerden hangilerinin taahhütname olarak sunulabileceği Kurum tarafından belirlenir. Gerçeğe aykırı hususlar içeren taahhütname sunulması veya ihale üzerinde kalan istekli tarafından taahhüt altına alınan durumu tevsik eden belgelerin sözleşme imzalanmadan önce verilmemesi halinde bu durumda olanlar ihale dışı bırakılarak geçici teminatları gelir kaydedilir."

hükümü yer almaktadır.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "Belli hakları kullanmaktan yoksun bırakılma" başlıklı 53'üncü maddesinde;

"... (6) Belli bir meslek veya sanatın ya da trafik düzeninin gerektirdiği dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla işlenen taksirli suçtan mahkûmiyet halinde, üç aydan az ve üç yıldan fazla olmamak üzere, bu meslek veya sanatın icrasının yasaklanmasına ya da sürücü belgesinin geri alınmasına karar verilebilir. Yasaklama ve geri alma hükmün kesinleşmesiyle yürürlüğe girer ve süre, cezanın tümüyle infazından itibaren işlemeye başlar..."

hükmü yer almaktadır.

4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (e) bendinde ihale tarihinden önceki beş yıl içinde, mesleki faaliyetlerinden dolayı yargı kararıyla hüküm giyen isteklilerin ihale dışı bırakılacağı, Kamu İhale Genel Tebliği'nin 17'nci maddesinden 4734 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (e) bendinin uygulamasında, mahkûmiyet kararlarının mesleki faaliyetten kaynaklanıp kaynaklanmadığının somut olay bakımından ayrı ayrı değerlendirilerek göz önünde bulundurulması gerektiği anlaşılmaktadır.

Bu kapsamda Kamu İhale Kurulu'nun 2025/UY.I-459 Sayılı Kararı incelendiğinde; **"taksirle bir kişinin yaralanmasına sebebiyet vermek" suçundan cezaya hükmedildiği, söz konusu Mahkeme hükmünün mesleki faaliyetin yürütülmesinden kaynaklandığı ve bu haliyle 4734 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (e) bendi kapsamında ihale tarihinden önceki beş yıl içinde, mesleki faaliyetlerinden dolayı yargı kararıyla hüküm giyme durumunun varlığı nedeniyle ihale dışı bırakılma müeyyidesinin uygulanmasında mevzuata aykırılık bulunmadığı sonucuna varıldığı görülmüştür.**

- Kamu İhale Kurulu'nun 2025/UY.I-459 Sayılı Kararı

Örnek Karar

İhalede bilanço yerine bilanço bilgileri tablosunun sunulması yeterli olur mu?

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 10'uncu maddesi ve Kamu İhale Kurulu'nun 2020/UH.I-147 Sayılı Kararında yer alan ihaleye ait İdari Şartname'nin 7.4.2'nci maddesinde yer alan düzenlemeler çerçevesinde, ekonomik ve mali yeterlik kriterlerinin değerlendirilmesi amacıyla, isteklilerin bilanço veya eşdeğer belgeleri sunulması gerektiği belirtilmiştir. Bu düzenlemedeki "veya" bağlacı, isteklilere seçimlik hak tanıdığı anlamına gelmektedir. Yani, istekliler bilanço yerine eşdeğer bir belge de sunabilirler.

Bu durumda, bilanço bilgileri tablosunun sunulması, bilanço yerine geçebilecek uygun bir eşdeğer belge olarak kabul edilir.

Dolayısıyla, **bilanço bilgileri tablosu sunulduğunda, ayrıca bilanço sunulmasına gerek bulunmamaktadır.**

- Kamu İhale Kurulu'nun 2020/UH.I-147 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 1

Personel çalıştırılmasına dayalı olmayan hizmet alımı ihalelerinde birim fiyat teklif cetvelinde herhangi bir işçilik kalemi için sözleşme ve genel giderler dâhil maliyet tutarının altında teklif sunan isteklinin teklifi geçerli teklif olarak kabul edilir mi?

Personel çalıştırılmasına dayalı olmayan hizmet alımı ihalelerinde, birim fiyat teklif cetvelinde herhangi bir işçilik kalemi için, sözleşme ve genel giderler dâhil asgari maliyetin altında teklif sunulup sunulamayacağı hususu, Kamu İhale Genel Tebliği'nin 78.3.1'inci maddesi çerçevesinde değerlendirilmektedir. Bu maddeye göre, söz konusu hizmet alımlarında teklif fiyata dâhil giderler arasında işçilik maliyetine yer verildiği durumlarda, işçilik kalemlerinin yer aldığı satırlarda ilgili mevzuata uygun şekilde hesaplanan sözleşme gideri ve genel giderler dâhil maliyetin altında teklif sunulması, ihale dokümanına aykırı teklif anlamına gelmekte ve bu tür teklifler değerlendirme dışı bırakılmaktadır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 78.3.5'inci maddesine göre, personel çalıştırılmasına dayalı olmayan hizmet alımlarında, sözleşme giderleri ve genel giderlerin %4 oranında sabit bir şekilde hesaplanması söz konusu değildir. Bunun yerine, sözleşme ve genel giderler içinde yer alan kalemlerin, açıklamanın yapıldığı tarihte yürürlükte olan oran ve tutarlara göre belirlenmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, ihale kararı damga vergisi, sözleşme damga vergisi ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 53 üncü maddesinin (j) bendi uyarınca ödenmesi gereken Kamu İhale Kurumu payı dikkate alınmalıdır.

Sözleşme giderlerinin hesaplanmasında:

- 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun "Akitlerle ilgili kâğıtlar" başlıklı bölümünde "A. Belli parayı ihtiva eden kâğıtlar: 1. Mukavelenameler, taahhütnameler ve temliknameler" için sözleşme bedelinin binde 9,48 oranında damga vergisi alınacağı,
- "II. Kararlar ve mazbatalar" başlıklı bölümünde "2. İhale Kanunlarına tabi olan veya olmayan resmi daire ve kamu tüzel kişiliğini haiz kurumların her türlü ihale kararları" için sözleşme bedelinin binde 5,69 oranında karar pulu ücreti alınacağı
- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunun 53'üncü maddesinin (j) bendinin 1 numaralı alt bendinde belirtilen tutarı aşan sözleşmelerde ödenmesi gereken Kamu İhale Kurumu payı oranının onbinde beş olduğu hüküm altına alınmıştır.

Bu çerçevede; sözleşme damga vergisi, sözleşme karar pulu ücreti ve Kamu İhale Kurumu payı olmak üzere isteklilerin teklif fiyatının %1,567'sine tekabül eden tutarda sözleşme giderlerinin hesaplanması gerekmektedir.

Buna göre, **ihale tarihinde geçerli olan asgari işçilik maliyeti üzerinden %1,567 oranında sözleşme gideri ilave edildiğinde, teklif edilen bedelin bu toplamın altında kalmaması gerekir. Eğer teklif edilen fiyat, bu şekilde hesaplanan sözleşme ve genel giderler dahil maliyeti karşılıyorsa, bu teklifin geçerli kabul edilmesi gerekmektedir.**

Ancak, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunun 53'üncü maddesinin (j) bendinin 1 numaralı alt bendinde belirtilen tutarın altında kalan sözleşmelerde Kamu İhale Kurum Payı ödemesi bulunmamakta olup söz konusu isteklilerin teklif fiyatlarının %1,517'sine tekabül eden tutar, sözleşme gideri olarak kabul edilmelidir.

- Kamu İhale Kurulu'nun 2025/UH.I-85 Sayılı Kararı

Soru 2

BİRİM FİYAT TEKLİF CETVELİ

İhaleye teklif sunan isteklinin “Birim fiyat teklif cetveli”nde her bir işçilik maliyeti için ayrı satır açmaması durumunda söz konusu isteklinin teklifi geçerli midir?

Kamu İhale Genel Tebliği’nin 78.3’üncü maddesinde;

“Personel çalıştırılmasına dayalı olmayan hizmet alımlarına ilişkin ihale dokümanında, haftalık çalışma saatlerinin tamamını idarede geçirecek personel sayısının belirtilmesi halinde teklif fiyata dâhil giderler arasında işçilik giderine yer verilmesi ve her bir işçilik maliyeti için birim fiyat teklif cetvelinde ayrı satır açılması zorunludur.”

hükmü yer almaktadır.

Bu kapsamda, **personel çalıştırılmasına dayalı olmayan hizmet alımlarına ilişkin ihale dokümanında, haftalık çalışma saatlerinin tamamını idarede geçirecek personel sayısının belirtilmesi halinde teklif fiyata dâhil giderler arasında işçilik giderine yer verilmesi ve her bir işçilik maliyeti için birim fiyat teklif cetvelinde ayrı satır açılması gerekmekte olup birim fiyat teklif cetvelinde her bir işçilik maliyeti için ayrı satır açmayan isteklinin teklifi değerlendirme dışı bırakılacaktır.**

- Kamu İhale Kurulu’nun 2025/UH.I-605 Sayılı Kararı
- Kamu İhale Kurulu’nun 2025/UH.II-813 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 1

Mamul yemek alımı ihalelerinde idare tarafından düzenlenen ihale dokümanında isteklilerden ihale tarihinden önceki döneme ilişkin alınan analiz raporlarının (yemek, su, mutfak ekipmanı swapı, personel el swapı) sunulması istenebilir mi?

Bilindiği üzere, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 5'inci maddesinde

"İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur."

hükmü yer almaktadır.

Mamul yemek alımı ihalelerinde, isteklilerden ihale tarihinden önce alınmış olan analiz raporlarının (yemek, su, mutfak ekipmanı swapı ve personel el swapı) talep edilmesi, ihaleye katılımı engelleyici nitelik taşıyabilmekte ve bu durum, 4734 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinde yer alan temel ilkelerle örtüşmemektedir.

Örnek Karar

- Danıştay 13. Dairesi'nin E. 2024/630, K. 2024/1578 Numaralı Kararı
- Kamu İhale Kurulu'nun 2025/UH.I-683 Sayılı Kararı

DOKÜMAN İNDİRME YA DA E-TEKLİF VERME İŞLEMLERİNİN AYNI IP ADRESİ ÜZERİNDEN YAPILMASI

Soru 1

İsteklilerin aynı IP adresi üzerinden doküman indirmesi halinde (aynı ya da farklı IP adresleri üzerinden ihaleye teklif vermiş olabilirler) istekliler değerlendirme dışı bırakılır mı? Bu işlem 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 17 nci maddesi kapsamında yasak fiil ve davranış oluşturabilir mi?

4734 sayılı Kanun’un 17’nci maddesi uyarınca, ihalelerde rekabeti engelleyen, katılımı sınırlayan veya ihale sonucunu etkileyen davranışlar ile bir istekli tarafından doğrudan ya da dolaylı olarak birden fazla teklif verilmesi yasak fiil ve davranışlar arasında sayılmıştır. Aynı ihaleye katılan isteklilerin aynı IP adresi üzerinden ihale dokümanını indirdiği ve sonrasında ihalenin aynı kısmına (aynı veya farklı IP adreslerinden) teklif sunduğu tespit edilirse, bu durum rekabeti ve ihale kararını etkileyebilecek bir davranış olarak değerlendirilebilir. Bu fiil ve davranışın varlığı halinde, isteklilerin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (j) bendi uyarınca ihale dışı bırakılması gerekmektedir.

Bu çerçevede, **aynı ihalenin aynı kısmına teklif sunan isteklilerin aynı IP adresini kullanarak doküman indirmesi; hayatın olağan akışı, rekabet ilkesi ve ihale güvenliği açısından ihale dışı bırakılmayı gerektiren bir durumdur.**

Ayrıca, **Kanun’un 17 ve 58’inci maddeleri gereğince, ihale dışı bırakılan istekliler hakkında yasaklama işlemi başlatılabilmesi için idarelerce Başkanlığa gerekli bilgi ve belgelerle bildirim yapılması gerekmektedir.**

- Danıştay 13. Dairesi’nin E. 2021/2073, K. 2021/2257 Kararı
- Kamu İhale Kurulu’nun 2024/UH.I-1247 Sayılı Kararı
- Kamu İhale Kurulu’nun 2025/UY.II-888 Sayılı Kararı
- Kamu İhale Kurulu’nun 2025/UY.I-494 Sayılı Kararı
- Kamu İhale Kurulu’nun 2025/UY.II-199 Sayılı Kararı

Örnek Karar

DOKÜMAN İNDİRME YA DA E-TEKLİF VERME İŞLEMLERİNİN AYNI IP ADRESİ ÜZERİNDEN YAPILMASI

Soru 2

İsteklilerin aynı IP adresi üzerinden ihale dokümanını indirmesine rağmen ihalenin farklı kısımlarına teklif vermiş olması ya da istekli olabileceklerden yalnızca birinin ihaleye teklif vermiş olması halinde istekliler değerlendirme dışı bırakılır mı?

Kısmi teklife açık ihalelerde, birden fazla isteklinin aynı IP adresi üzerinden ihale dokümanını indirmiş olması, tek başına bu isteklilerin yasak fiil veya davranışta bulundukları anlamına gelmez. İsteklilerin ihalenin aynı kısmına değil, farklı kısımlarına teklif vermeleri veya yalnızca birinin teklif sunmuş olması 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında ihale dışı bırakılmayı gerektiren bir fiil olarak değerlendirilmemelidir.

4734 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesinde, 17'nci maddede belirtilen yasak fiil veya davranışlarda bulunanların ihale dışı bırakılacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı Kanun'un 17'nci maddesinde ise rekabeti engelleyici davranışlar ve bir istekli tarafından doğrudan ya da dolaylı olarak birden fazla teklif verilmesi yasak fiiller arasında sayılmıştır.

Ancak, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 28'inci maddesi ile Kamu İhale Genel Tebliği'nin 16.4'üncü maddesinde açıkça belirtildiği üzere, kısmi teklif verilmesine imkân tanınan ihalelerde her bir kısım için ayrı ayrı yeterli değerlendirme yapılmakta ve teklif süreçleri birbirinden bağımsız işlemektedir. Bu kapsamda, işin farklı kısımlarına teklif veren isteklilerin tekliflerinin aynı IP adresinden verilmiş olması, tek başına rekabeti engelleme, anlaşma yapma veya birden fazla teklif verme fiili olarak değerlendirilmez.

Dolayısıyla, **kısmi teklife açık bir ihalede aynı IP adresinden doküman indirilmiş olsa dahi sonrasında ihalenin farklı kısımlarına teklif verilmiş ya da yalnızca bir istekli teklif sunmuş ise bu durum ihale dışı bırakma gerekçesi oluşturmaz.** Bu tür durumlarda, Kanun'un 10'uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (j) bendi kapsamında işlem tesis edilmemesi gerekmektedir.

- Danıştay 13. Dairesi'nin E. 2021/1952, K. 2021/1921 Kararı
- Danıştay 13. Dairesi'nin E. 2021/659, K. 2021/1069 Kararı
- Kamu İhale Kurulu'nun 2025/UM.II-501 Sayılı Kararı
- Kamu İhale Kurulu'nun 2024/UH.I-1407 Sayılı Kararı
- Kamu İhale Kurulu'nun 2024/UH.II-1680 Sayılı Kararı
- Kamu İhale Kurulu'nun 2023/UH.II-1078 Sayılı Kararı

Örnek Karar

DOKÜMAN İNDİRME YA DA E-TEKLİF VERME İŞLEMLERİNİN AYNI IP ADRESİ ÜZERİNDEN YAPILMASI

Soru 3

Aynı IP adresi üzerinden e-teklif verdiği tespit edilen istekliler değerlendirme dışı bırakılır mı? Bu işlem 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 17 nci maddesi kapsamında yasak fiil ve davranış oluştu-rabilir mi?

Elektronik ihale sürecinde farklı isteklilerin e-tekliflerini aynı IP adresi üzerinden göndermeleri halinde, bu durum söz konusu isteklilerin birbirlerinin teklif içeriklerinden haberdar olduklarına ve birlikte hareket ettiklerine dair kuvvetli bir karine oluşturur. Bu şekilde yapılan eylem, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 17'nci maddesinde yasaklanan, rekabeti ve ihale kararını etkileyebilecek davranışlar kapsamında değerlendirilmektedir.

Kanun'un 17'nci maddesinde katılımı engelleyen, rekabeti bozan veya ihale kararını etkileyen davranışlar ile bir istekli tarafından doğrudan veya dolaylı olarak birden fazla teklif verilmesi yasak fiil ve davranışlar arasında yer almaktadır. Bu kapsamda, farklı isteklilerin tekliflerini aynı IP adresi üzerinden iletmış olmaları, bu kişiler arasında gizli bir anlaşma veya koordinasyon olduğu şüphesini doğurmakta ve bu fiil, ihale sürecinin şeffaflığı ile rekabet ilkesine zarar verebilmektedir.

Bu nedenle, **aynı IP adresi üzerinden e-teklif verildiğinin tespit edilmesi durumunda, söz konusu isteklilerin 4734 sayılı Kanun'un 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (j) bendi uyarınca ihale dışı bırakılmaları gerekmektedir.** Ayrıca, bu tür durumlarda yasaklama sürecinin başlatılabilmesi için idarelerce ilgili bilgi ve belgelerin Başkanlığa iletilmesi gerekmektedir.

Ancak kısmi teklife açık ihalelerde, farklı kısımlara aynı IP adresinden teklif verilmesi durumu, verilen tekliflerin yeterli değerlendirmesini veya ihale-nin karara bağlanmasını etkilememesi nedeniyle ihale dışı bırakılma gerek-çesi oluşturmamaktadır.

- Kamu İhale Kurulu'nun 2023/UH.II-630 Sayılı Kararı

Bölüm 6

DOKÜMAN İNDİRME YA DA E-TEKLİF VERME İŞLEMLERİNİN AYNI IP ADRESİ ÜZERİNDEN YAPILMASI

Soru 4

Aynı IP üzerinden doküman indirerek (aynı ya da farklı IP adresleri üzerinden) ihalenin aynı kısmına teklif vermeleri ya da aynı IP adresi üzerinden ihalenin aynı kısmına teklif vermeleri nedeniyle ihale dışı bırakılan isteklilerin geçici teminatları gelir kaydedilir mi?

4734 sayılı Kanun'un geçici teminatların gelir kaydedilmesine ilişkin düzenlemeleri uyarınca, 17'nci maddede sayılan yasak fiil ve davranışlardan yalnızca (e) bendinde belirtilen durumlarda teminatın gelir kaydedileceği hükme bağlanmıştır.

Bu nedenle, **aynı IP üzerinden doküman indirerek (aynı ya da farklı IP adresleri üzerinden) ihalenin aynı kısmına teklif verilmesi ya da aynı IP adresi üzerinden ihalenin aynı kısmına teklif verilmesi fiilinden dolayı ihale dışı bırakılan isteklilerin geçici teminatları gelir kaydedilmeyip iade edilmelidir.**

- Kamu İhale Kurulu'nun 2019/UH.II-381 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 1

Geçici teminatın gelir kaydedildiği durumlar nelerdir? 4734 sayılı Kanun'un 17 nci maddesinde belirtilen yasak fiil ve davranışta bulunanların geçici teminatları gelir kaydedilir mi?

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda, geçici teminatın gelir kaydedileceği haller şu şekilde belirlenmiştir:

1. Gerçeğe aykırı hususlar içeren taahhütname sunulması veya ihale üzerinde kalan istekli tarafından taahhüt altına alınan durumu tevsik eden belgelerin sözleşme imzalanmadan önce verilmemesi halinde, **(4734 sayılı Kanunun 10'ncu maddesi)**
2. İhaleye katılması yasak olan kişilerin, ihaleye katılması halinde, **(4734 sayılı Kanunun 11'inci maddesi)**
3. İhale teklifleri değerlendirilirken, teklif kapsamında eksik belge veya bilgi tespit edilirse ve belirtilen sürede eksiklikler tamamlanmazsa, geçici teminat gelir kaydedilir. **(4734 sayılı Kanunun 37'inci ve 57'nci maddesi)**
4. İhale üzerinde kalan isteklinin, kesin teminatı vererek sözleşmeyi imzalamaması durumunda, geçici teminat gelir kaydedilir. **(4734 sayılı Kanunun 37'inci ve 57'inci maddesi)**

Özetle, yukarıda sayılan durumlardan herhangi birinin gerçekleşmesi durumunda, geçici teminatın gelir kaydedilmesi gerekmektedir.

4734 sayılı Kanun'un geçici teminatların gelir kaydedilmesine ilişkin düzenlemeleri uyarınca, 17'nci maddede sayılan yasak fiil ve davranışlardan yalnızca (e) bendinde belirtilen durumlarda teminatın gelir kaydedileceği hükme bağlanmıştır.

- Kamu İhale Kurulu'nun 2019/UH.II-381 Sayılı Kararı
- Kamu İhale Kurulu'nun 2018/UH.II-405 Sayılı Kararı
- Kamu İhale Kurulu'nun 2013/UH.I-1912 Sayılı Kararı
- Kamu İhale Kurulu'nun 2013/UH.II-9 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 2

GEÇİCİ TEMİNAT

Kısmi teklife açık ihalelerde geçici teminatın ne kadarı gelir kaydedilir?

Kamu ihalelerinde geçici teminat, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 33'üncü maddesi uyarınca, teklif edilen bedelin %3'ünden az olmamak kaydıyla istekli tarafından belirlenen tutarda sunulur. Aynı Kanun'un 34'üncü maddesine göre geçici teminatlar, ihale üzerinde kalan istekli ile ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibine aitse, ihalenin ardından kamu kurumlarının saymanlık ya da muhasebe birimlerine teslim edilir; diğer isteklilere ait teminatlar ise iade edilir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 16.4.2 maddesi uyarınca, kısmi teklife açık ihalelerde, geçici teminat, isteklinin teklif sunduğu tüm kalemlerin toplam bedeli üzerinden hesaplanır. Ancak geçici teminatın gelir kaydedilmesini gerektiren bir durum ortaya çıktığında, yalnızca ihale üzerinde kalınan kalemler esas alınarak ilgili kısımların teklif bedelinin %3'ü oranında teminat tutarı gelir kaydedilir. Bu oranın üzerindeki tutarın iadesi gerekir.

Aynı Tebliğin 17.6.3 maddesinde, 4734 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen yükümlülöklere aykırı davranılması durumunda, teklifin değerlendirme dışı bırakılacağı ve geçici teminatın gelir kaydedileceğı, ancak yasaklama kararı verilmeyeceğı düzenlenmiştir.

Bu çerçevede, **geçici teminatın yalnızca Kanun'un emredici hükmü gereğı zorunlu olan asgari tutarı kadarının gelir kaydedilmesi, bu tutarı aşan kısmının ise iade edilmesi gerekmektedir. Aksi yönde uygulamalar, eşit muamele ve orantılılık ilkeleriyle bağdaşmamaktadır.**

- Kamu İhale Kurulu'nun 2024/UM.I-93 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 3

Adli yargı merciince geçici konkordato mühleti verilen firmalar, ihale dışı bırakılmayı ve geçici teminatın iade edilmesini talep edebilir mi?

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 10'uncu maddesinin dördüncü fıkrasında; *"iflas eden, tasfiye halinde olan, işleri mahkeme tarafından yürütülen, konkordato ilan eden, işlerini askıya alan"* kişilerin ihaleye katılamayacağı açıkça belirtilmiştir. Bu kapsamda, **geçici konkordato mühleti verilen firmalar, Kanun'un 10 uncu maddesinin (a) bendi uyarınca ihale dışı bırakılabilir.**

Geçici konkordato mühleti, borçlunun mal varlığının korunmasını amaçlayan geçici hukuki bir durum olup, borçlu hakkında nihai bir ekonomik iyileşme sağlanıp sağlanamayacağı henüz netleşmemiştir. Ancak geçici mühlet kararı, konkordato ilanına ilişkin mahkeme kararı niteliğinde olup, ihale sürecinde bu statüye sahip isteklilerin ihaleye katılım yeterliğini etkileyen hukuki bir durum teşkil eder.

İhale üzerinde kalan isteklilerden sözleşme imzalanmadan önce Kanun'un 10 uncu maddesinin ilgili bentlerine (a, b, c, d, e ve g) uygunluğunu gösteren belgeler istenmektedir. Bu belgelerin, ihale veya son başvuru tarihi itibarıyla ilgili durumu göstermesi gereklidir. Bu tarihte geçici konkordato mühleti bulunan bir istekli, "konkordato ilan eden" olarak değerlendirilmekte ve ihale dışı bırakılma gerekçesi oluşmaktadır.

Bu kapsamda, hakkında geçici konkordato mühleti verilen firmalar ihale dışı bırakılmayı talep edebilir. Bu durumda geçici teminatlarının gelir kaydedilmemesi ve iade edilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, geçici konkordato mühleti verilen firmalar, Kanun'un 10 uncu maddesi uyarınca ihaleye katılım yeterliğini kaybettikleri gerekçesiyle ihale dışı bırakılmayı talep edebilir ve söz konusu firmaların geçici teminatlarının iade edilmesi gerekmektedir.

Örnek Karar

- Danıştay 13. Dairesi'nin 2020/3840 E., 2021/515 Numaralı Kararı
- Danıştay 13. Dairesi'nin 2019/2872 E., 2022/4413 Numaralı Kararı

Soru 1

İdare, verilmiş olan bütün teklifleri reddederek ihaleyi iptal etme hususunda kullandığı takdir yetkisini sınırsız olarak kullanabilir mi?

Bilindiği üzere, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun

"Bütün tekliflerin reddedilmesi ve ihalenin iptali" başlıklı 39'uncu maddesinde "İhale komisyonu kararı üzerine idare, verilmiş olan bütün teklifleri reddederek ihaleyi iptal etmekte serbesttir. İhalenin iptal edilmesi halinde bu durum bütün isteklilere derhal bildirilir. İdare bütün tekliflerin reddedilmesi nedeniyle herhangi bir yükümlülük altına girmez. Ancak, idare isteklilerin talepte bulunması halinde, ihalenin iptal edilme gerekçelerini talep eden isteklilere bildirir." hükmü yer almaktadır. Söz konusu maddenin gerekçesinde,

"Tekliflerin yaklaşık maliyete kıyasla çok yüksek olması veya yaklaşık maliyete göre çok yüksek olmamakla birlikte mevcut ödeneğin verilen teklifleri karşılamaması, Kanunun temel ilkelerine uygun olmayan durumların tespiti gibi nedenlerle, ihale yetkilisinin onayından önceki herhangi bir aşamada ihale komisyonunun kararı üzerine idareye uluslararası mevzuata paralel bir şekilde ihaleyi iptal etme yetkisi verilerek, buna ilişkin hükümler düzenlenmiştir." açıklaması yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmüne göre, ihale komisyonu kararı üzerine idare, verilmiş olan bütün teklifleri reddederek ihaleyi iptal etmekte serbest olsa da idarelere Kanun ile verilen bu takdir yetkisinin kamu yararı ve hizmet gerekleri ile sınırlı olarak kullanılması gerekmekte olup, söz konusu takdir yetkisi;

- Tekliflerin yaklaşık maliyete kıyasla çok yüksek olması,
- Yaklaşık maliyete göre çok yüksek olmamakla birlikte mevcut ödeneğin verilen teklifleri karşılamaması,
- Kanun'un temel ilkelerine uygun olmayan durumların tespiti,
- Tesis edilen iptal işleminin gerekçelerinin açıkça ortaya konulması,

gibi nedenlerle sınırlandırılmıştır.

- Kamu İhale Kurulu'nun 2025/UH.I-683 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 2

İdarece sadece yenilen yemek kadar ödeme yapılacağına ilişkin düzenleme yapılabilir mi?

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde idarelerin, kamu kaynaklarını verimli, etkili ve hukuka uygun şekilde kullanmakla yükümlü olduğu ifade edilmiştir.

Ayrıca, Sözleşme Tasarısı'nın 29'uncu maddesinde işin sözleşme bedelinin %80'inin altında tamamlanması halinde idarece sözleşme bedeli ile gerçekleşen iş tutarı arasındaki farkın %5'inin yükleniciye ödeneceği hususu da dikkate alındığında, söz konusu düzenlemenin mevzuata aykırılık teşkil etmediği sonucuna varılmıştır.

Dolayısıyla ihale konusu iş süresince ihtiyaç duyulan toplam yemek adedinin ihale dokümanında düzenlendiği, yemek miktarının öngörü olarak belirlendiği ve yaklaşık maliyetin bu miktar üzerinden hesaplandığı, istekliler tarafından tekliflerin idarece ihale dokümanında belirlenen öğün miktarlarına göre oluşturulacağı, **sözleşmenin yürütülmesi aşamasında ise yemek yiyecek kişi sayısı'nın değişebileceği, yenilen yemek sayısında oluşabilecek değişimlerin göz önünde bulundurularak dağıtımı yapılan yemek sayısı üzerinden ödeme yapılması gerektiği**, aksi takdirde idarenin faydalanmadığı hizmetin bedelini ödeyerek kamu zararına sebebiyet verileceği anlaşılmaktadır.

- Kamu İhale Kurulu'nun 2022/UH.II-1599 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 1

İHALEYE YÖNELİK BAŞVURULAR

İhale ilanına veya ihale dokümanına yönelik yapılan şikâyet başvurularında ihale konusu alanda faaliyet gösterildiğine ilişkin belge eklenmesi zorunlu mudur?

İhalelere Yönelik Başvurular Hakkında Tebliğ'in ekinde yer alan "Şikâyet Başvuru Dilekçesi Örneği"nin Ekler kısmındaki "Not" başlığı altında;

"3- İlana ve ön yeterlik veya ihale dokümanına yönelik başvurularda, şikâyet dilekçesi ekine ihale konusu alanda faaliyet gösterildiğine ilişkin belge eklenmesi zorunludur."

açıklaması yer almaktadır.

Bu kapsamda; **ihale dokümanına veya ilanına yönelik olarak EKAP üzerinden e-imza kullanılarak idareye e-şikâyetle bulunan başvuru sahibi tarafından, ilgili mevzuat hükümleri gereği e-şikâyet dilekçesi ekinde, ihale konusu alanda faaliyet gösterildiğini tevsik eden bilgilerin bulunması gerekmektedir. Aksi takdirde, şikâyet başvurusu, İhalelere Yönelik Başvurular Hakkında Yönetmelik'in 8 inci maddesinin on birinci fıkrasına göre uygun olmayacaktır.**

- Kamu İhale Kurulu'nun 2025/UH.IV-594 Sayılı Kararı
- Kamu İhale Kurulu'nun 2025/UH.IV-4 Sayılı Kararı
- Kamu İhale Kurulu'nun 2024/UM.IV-1148 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 2

E-şikâyet ve e-itirazen şikâyet zorunluluğuna rağmen fiziki ortamda yapılan başvuruların hukuki niteliği nasıl değerlendirilmiştir?

İhalelere Yönelik Başvurular Hakkında Yönetmeliğinin 15 Nisan 2023 tarihinde yürürlüğe giren Ek 1'inci maddesiyle, bu tarihten sonra ilanı veya duyurusu yapılan ihalelere yönelik şikâyet ve itirazen şikâyet başvurularının Elektronik Kamu Alımları Platformu (EKAP) üzerinden e-imza kullanılarak yapılması zorunlu hale getirilmiştir. Ancak uygulamada, bu zorunluluğa rağmen bazı başvuruların fiziki ortamda yapıldığı görülmektedir. Bu durum, söz konusu fiziki başvuruların hukuki niteliğinin belirlenmesi gerekliliğini ortaya çıkarmıştır.

Anılan Yönetmeliğin 15/4/2023 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren “Başvuruların e-şikâyet ve e-itirazen şikâyet olarak yapılması zorunluluğu” başlıklı ek 1 inci maddesinde

“(1) İhalelere yönelik şikâyet ve itirazen şikâyet başvurularının, bu Yönetmeliğin elektronik ortamda yapılacak şikâyet ve itirazen şikâyet başvurularına ilişkin hükümleri esas alınarak EKAP üzerinden e-imza kullanılarak yapılması zorunludur.” hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin “Ek 1 inci maddenin uygulanmasına ilişkin geçiş hükmü” başlıklı geçici 8 inci maddesinde

“(1) E-şikâyet ve e-itirazen şikâyet başvurularına ilişkin gerekli teknik altyapının tamamlandığının tespitine yönelik Kurul tarafından alınan kararın Kurumun resmi internet sayfasında yayımlanmasından önce ilanı veya duyurusu yapılan ihaleler bakımından Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (d) ve (e) bentleri gereğince pazarlık usulü ile gerçekleştirilen ihalelere yönelik başvurular ile avukat aracılığıyla yapılan başvuruların elden veya posta yoluyla yapılmasına devam edilir. (2) 15/4/2023 tarihinden önce ilanı veya duyurusu yapılmış olan ihalelere yönelik başvurular; bu Yönetmeliğin, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan hükümlerine göre sonuçlandırılır.” hükmüne yer verilmiştir.

İhalelere Yönelik Başvurular Hakkında Tebliğin “Başvuruların e-şikâyet ve e-itirazen şikâyet olarak yapılması zorunluluğu” başlıklı ek 1 inci maddesinde ise

“(1) İhalelere yönelik şikâyet ve itirazen şikâyet başvurularının, bu Tebliğin elektronik ortamda yapılacak şikâyet ve itirazen şikâyet başvurularına ilişkin hükümleri esas alınarak EKAP üzerinden e-imza kullanılarak yapılması zorunludur.”

açıklamasına yer verilmiştir.

İhalelere Yönelik Başvurular Hakkında Yönetmeliğin 15/4/2023 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren ek 1 inci maddesinde yer alan söz konusu düzenleme ile 15/4/2023 tarihinden sonra ilanı veya duyurusu yapılmış olan ihalelere yönelik şikâyet ve itirazen şikâyet başvurularının, anılan Yönetmeliğin elektronik ortamda yapılacak şikâyet ve itirazen şikâyet başvurularına ilişkin hükümleri esas alınarak EKAP üzerinden yapılması zorunlu hale getirilmiştir.

Yönetmeliğin ilgili maddeleri ve Tebliğ hükümleri birlikte değerlendirildiğinde şu sonuçlara ulaşılmaktadır:

E-şikâyet ve e-itirazen şikâyet yöntemi kullanılmadan, fiziki ortamda yapılan başvurular, "şikâyet" ve "itirazen şikâyet" başvurusu niteliğinde değildir.

Bu nedenle, idareler ve/veya Kurum tarafından bu tür başvuruların şikâyet ve/veya itirazen şikâyet başvurusu olarak işleme alınmaması gerekmektedir.

- Kamu İhale Kurulu’nun 2023/DK.D-161 Sayılı Kararı
- Kamu İhale Kurulu’nun 2025/UH.IV-5 Sayılı Kararı
- Kamu İhale Kurulu’nun 2025/UH.IV-7 Sayılı Kararı
- Kamu İhale Kurulu’nun 2024/UM.IV-1607 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 3

İHALEYE YÖNELİK BAŞVURULAR

İhale komisyon kararına karşı idareye şikâyet başvuru süresi nedir?

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İdareye şikâyet başvurusu" başlıklı 55'inci maddesinin birinci fıkrasında;

"Şikâyet başvurusu, ihale sürecindeki işlem veya eylemlerin hukuka aykırılığı iddiasıyla bu işlem veya eylemlerin farkına varıldığı veya farkına varılmış olması gereken tarihi izleyen günden itibaren 21'inci maddenin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelerde beş gün, diğer hallerde ise on gün içinde ve sözleşmenin imzalanmasından önce, ihaleyi yapan idareye yapılır. İlanda yer alan hususlara yönelik başvuruların süresi ilk ilan tarihinden, ön yeterlik veya ihale dokümanının ilana yansımayan diğer hükümlerine yönelik başvuruların süresi ise dokümanın satın alındığı tarihte başlar."

hükmü yer almaktadır.

Buna göre; **kesinleşen ihale kararının bildiriminden itibaren; 4734 sayılı Kanunun 21'inci maddenin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelerde beş gün, diğer hallerde ise on gün içinde ve sözleşmenin imzalanmasından önce ihale komisyon kararına karşı idareye şikâyet başvurusu yapılabilir.**

Bu sürelerin bitiminden itibaren ihale komisyon kararında alınan hususlara ilişkin idareye şikâyet başvurusunda bulunmak mümkün değildir.

- Kamu İhale Kurulu'nun 2025/UH.IV-918 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 1

İHALE TARİHİNİN ERTELENMESİ

Teknik sorunlar nedeniyle EKAP'ta teklif verilemediğinde ihale tarihi değiştirilebilir mi, teklif verenlerin durumu ne olur?

Elektronik ihale uygulamalarında sistemsel aksaklıklar meydana gelmesi durumunda, Elektronik İhale Uygulama Yönetmeliği'nin 19'uncu maddesi kapsamında Kamu İhale Kurumu tarafından ihale sürecine ilişkin işlemlerin ertelenmesi yönünde tedbir alınabilir. Bu tür tedbirler, teklif içeriklerinin değiştirilmesine imkân tanımayı değil; ihale sürecinin mevzuata uygun biçimde devam ettirilebilmesi için gerekli teknik altyapının sağlanmasını amaçlamaktadır.

İhale ve sözleşme süreçlerinin, ilan edilen ihale tarihiyle bağlantılı işlemler açısından sürdürülebilirliğinin sağlanması gerekmektedir. **Teknik sorun nedeniyle yalnızca teklif alma, açma gibi işlemler ertelenebileceğinden, ihale tarihinden önce teklif vermiş olan isteklilerin tekliflerini geri çekme hakları bulunmamakta; dolayısıyla ihale tarihi itibarıyla eşit koşulların korunması gerekmektedir.**

Bu çerçevede, ihale ilanı ve dokümanında (özellikle İdari Şartname'de) belirtilmiş olan ihale tarihinin esas alınması, hem idarelerin satın alma planlamasının ön-görülebilirliğini korumak hem de ihale sürecine katılım sağlayamayan potansiyel isteklilerle daha önce teklif vermiş istekliler arasında eşitlik ilkesini gözetmek açısından zorunlu olup bu ilke doğrultusunda işlem tesis edilmelidir.

- Kamu İhale Kurulu'nun 2022/DK.D-28 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 1

İhaleye “İş Ortaklığı” kapsamında teklif sunan istekli firmalar tarafından sunmuş olunan işletme kayıt belgelerinin birinin pasif, diğerinin aktif olması durumunda isteklinin teklifi değerlendirme dışı bırakılır mı?

İdari Şartnamenin 7'nci maddesinde “İhaleye katılabilmek için gereken belgeler ve yeterlik kriterleri” düzenlenmektedir. 7'nci maddenin (h) bendinde; ihale konusu işin yerine getirilmesi için alınması zorunlu olan ve ilgili mevzuatında o iş için özel olarak düzenlenen sicil, izin, ruhsat vb. belgelerin sayılması gerekmektedir.

Bu kapsamda; ihaleye katılabilmek için gereken belgeler ve yeterlik kriterlerine ilişkin bir idari şartnamenin 7'nci maddesinin (h) bendinde;

“İsteklinin kendi mutfağı adına 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu’nun 30 uncu maddesine dayanılarak düzenlenmiş ve faaliyet konusu “Depo, gıda satış ve diğer perakende faaliyet gösteren işletmeler”, “Toplu tüketim işletmeleri” veya “Gıda üretimi yapan işletmeler” olan İşletme Kayıt Belgesi” düzenlemesi, 7.2.1. maddesinde; “İş ortaklığının her bir ortağı tarafından 7.1. maddesinin (a), (b) ve (h) bentlerinde yer alan belgelerin ayrı ayrı sunulması zorunludur...”

düzenlemesine yer verilmesi ve ihaleye iş ortaklığı olarak teklif sunulması halinde; aynı Şartnamenin 7.1. maddesinin (a), (b) ve (h) bentlerinde sayılan belgelerin her bir ortak tarafından ayrı ayrı sunulması zorunludur.

Buna göre, **iş ortaklığı olarak ihaleye katılan isteklilerin teklifinin geçerli sayılabilmesi için her iki ortağın da kendi adına düzenlenmiş ve aktif durumda olan İşletme Kayıt Belgesi’ni sunmaları gerekmektedir. Taraflardan birinin sunduğu belgenin pasif olması, ortaklık bütününün yeterlik şartını sağlamadığı anlamına gelir ve bu durum, teklifin değerlendirme dışı bırakılmasına neden olur.**

- Kamu İhale Kurulu’nun 2021/UH.II-1803 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 1**KAMU DAVASI**

Hakkında ihaleye fesat karıştırmak suçundan dolayı kamu davası açılan isteklinin teklifi geçerli midir?

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 59'ncü maddesi gereği; taahhüt tamamlandıktan ve kabul işlemi yapıldıktan sonra tespit edilmiş olsa dahi, Kanunun 17'nci maddesinde belirtilen fiil veya davranışlardan Türk Ceza Kanununa göre suç teşkil eden fiil veya davranışlarda bulunan gerçek veya tüzel kişiler ile o işteki ortak veya vekilleri hakkında Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre ceza kovuşturması yapılmak üzere yetkili Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulur. Hükmolunacak cezanın yanı sıra, idarece 58'inci maddeye göre verilen yasaklama kararının bitiş tarihini izleyen günden itibaren uygulanmak şartıyla bir yıldan az olmamak üzere üç yıla kadar bu Kanun kapsamında yer alan bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan mahkeme kararıyla 58 inci maddenin ikinci fıkrasında sayılanlarla birlikte yasaklanırlar.

Bu Kanun kapsamında yapılan ihalelerden dolayı haklarında birinci fıkra gereğince ceza kovuşturması yapılarak kamu davası açılmasına karar verilenler ve 58'inci maddenin ikinci fıkrasında sayılanlar yargılama sonuna kadar Kanun kapsamında yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılamaz. Haklarında kamu davası açılmasına karar verilenler, Cumhuriyet Savcılıklarınca sicillerine işlenmek üzere Kamu İhale Kurumuna bildirilir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 28.2.1'inci maddesinde ise, ihaleye fesat karıştırmak gibi suçlardan dolayı haklarında kamu davası açılan kişilerin, yargılama sonuçlanana kadar 4734 sayılı Kanun kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılamayacakları açık şekilde ifade edilmiştir. Ayrıca, **bu kişilere ilişkin bilgiler Cumhuriyet Savcılıklarınca Kamu İhale Kurumu'na iletilmekte, Kurum tarafından da sicil kayıtları tutulmaktadır.**

Bu doğrultuda, **hakkında ihaleye fesat karıştırmak suçundan dolayı kamu davası açılan bir istekli, ihale sürecinde tespit edilmesi halinde, teklifinin geçerli kabul edilmesi mümkün değildir.**

Bu durum, taahhüdün tamamlanmasından ve kabul işlemlerinin yapılmasından sonra tespit edilse dahi, isteklinin teklifi değerlendirme dışı bırakılmalı ve ilgili mevzuat uyarınca hakkında suç duyurusunda bulunulmalıdır.

- Kamu İhale Kurulu'nun 2025/UH.II-743 Sayılı Kararı
- Kamu İhale Kurulu'nun 2025/UH.II-754 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 1

İhale üzerinde kalan istekliden alınacak olan kesin teminat oranı nasıl belirlenir?

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Kesin teminat" başlıklı 43'üncü maddesinde *"Taahhüdün sözleşme ve ihale dokümanı hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak amacıyla, sözleşmenin yapılmasından önce ihale üzerinde kalan istekliden ihale bedeli üzerinden hesaplanmak suretiyle % 6 oranında kesin teminat alınır. Kurum, ihale üzerinde kalan isteklinin teklifinin sınır değerinin altında olması hâlinde, bu istekliden yaklaşık maliyetin % 6'sından az ve % 15'inden fazla olmamak üzere alınacak kesin teminat oranına ilişkin düzenlemeler yapabilir."* hükmü bulunmaktadır.

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Teminatlar" başlıklı 55'inci maddesinin ikinci fıkrasında;

"İhale üzerinde bırakılan istekliden sözleşme imzalanmadan önce, teklif fiyatının sınır değere eşit veya üzerinde olması halinde teklif fiyatının % 6'sı, sınır değerinin altında olması halinde ise yaklaşık maliyetin % 9'u oranında kesin teminat alınır. Kısmi teklif verilmesine imkân tanınan ihalelerde, tek bir sözleşmeye konu olacak kısımların herhangi birisi veya birkaçı için teklif edilen fiyatın, ilgili kısım için hesaplanan sınır değerinin altında olması halinde alınacak kesin teminat tutarı, isteklinin sınır değerinin altında teklif sunmuş olduğu kısma veya kısımlara ilişkin yaklaşık maliyetin % 9'u, sözleşmeye konu diğer kısma veya kısımlara ilişkin teklif fiyatının ise % 6'sı oranında hesaplanır ve bu tutarların toplamı kadar kesin teminat alınır." hükmü yer almaktadır.

4734 sayılı Kanun kapsamında yapılan ihalelerde sözleşmenin yapılmasından önce; **sınır değer üzerinde teklif sunan istekliden ihale bedeli üzerinden hesaplanmak suretiyle % 6 oranında, sınır değer altında teklif sunan istekliden ise yaklaşık maliyetin %9'u oranında kesin teminat alınması gerekmektedir.**

- Kamu İhale Kurulu'nun 2025/UH.II-644 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Kesin teminatın geri verilmesinin koşulları nelerdir?

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun

*"Kesin teminat ve ek kesin teminatların geri verilmesi" başlıklı 13'üncü maddesi-
nin birinci fıkrası gereğince; "Taahhüdün, sözleşme ve ihale dokümanı hüküm-
lerine uygun olarak yerine getirildiği ve yüklenicinin bu **işten dolayı idareye
herhangi bir borcunun olmadığı tespit edildikten sonra alınmış olan kesin
teminat ve varsa ek kesin teminatların;***

*a) Yapım işlerinde; varsa eksik ve kusurların giderilerek geçici kabul tutanağının
onaylanmasından sonra yarısı, Sosyal Sigortalar Kurumundan ilişiksiz belgesi
getirilmesi ve kesin kabul tutanağının onaylanmasından sonra kalanı,*

*b) Yapım işleri dışındaki işlerde Sosyal Sigortalar Kurumundan ilişiksiz belgesi-
nin getirildiği saptandıktan sonra; alınan mal veya yapılan iş için bir garanti sü-
resi öngörülmesi halinde yarısı, garanti süresi dolduktan sonra kalanı, garanti
süresi öngörülme hallerde ise tamamı, yükleniciye iade edilir."*

hükmü bulunmakta olup, kesin teminatın söz konusu mevzuat hükmünde belir-
lenen koşulların yerine getirilmesinden sonra iade edilmesi gerekmektedir.

- Kamu İhale Kurulu'nun 2024/UH.I-441 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 3

Fazla yatırılan kesin teminat tutarı gelir kaydedilir mi?

Kesin teminatların gelir kaydedilmesi gereken hallerde, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 22'nci maddesi uyarınca yapılacak işlemlerde, idareye fiilen teslim edilen teminat tutarı değil; mevzuatla belirlenmiş oransal teminat tutarı esas alınmalıdır.

Bu kapsamda; **yüklenici tarafından idareye öngörülen oranın üzerinde bir tutarda kesin teminat verilmiş olsa dahi, gelir kaydedilmesi gereken bir durum doğduğunda yalnızca mevzuatta belirtilen kesin teminat oranına karşılık gelen tutar gelir kaydedilmeli; fazladan yatırılmış kısım gelir kaydedilmemelidir.**

Bu uygulama, orantılılık ve hakkaniyet ilkeleri doğrultusunda değerlendirilmekte; yükümlülüğün ötesinde yatırılmış teminatların bütçe geliri olarak kaydedilmemesi gerektiği kabul edilmektedir. İşlemlerin bu esaslar çerçevesinde yürütülmesi gerekmektedir.

- Kamu İhale Kurulu'nun 2022/DK.D-40 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 1

KESİNLEŞEN İHALE KARARI

Kesinleşen ihale kararının bildiriminden itibaren başlayan idareye şikâyet başvuru süresi geçmeden sözleşme imzalanır mı?

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun

"Kesinleşen ihale kararlarının bildirilmesi" başlıklı 41'inci maddesinde "İhale sonucu, ihale kararının ihale yetkilisi tarafından onaylandığı günü izleyen en geç üç gün içinde, ihale üzerinde bırakılan dahil olmak üzere, ihaleye teklif veren bütün isteklilere bildirilir. İhale sonucunun bildiriminde, tekliflerin değerlendirilmeye alınmama veya uygun bulunmama gerekçelerine de yer verilir.

İhale kararının ihale yetkilisi tarafından iptal edilmesi durumunda da isteklilere gerekçeleri belirtilmek suretiyle bildirim yapılır.

İhale sonucunun bütün isteklilere bildiriminden itibaren; 21 inci maddenin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelerde beş gün, diğer hallerde ise on gün geçmedikçe sözleşme imzalanamaz." hükmü yer almaktadır.

Buna göre, **kesinleşen ihale kararının tüm isteklilere bildiriminden itibaren; 21'inci maddenin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelerde beş gün, diğer hallerde ise on gün geçmedikçe, sözleşme imzalanamaz.**

- Kamu İhale Kurulu'nun 2022/UM.II-151 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 2

KESİNLEŞEN İHALE KARARI

Kesinleşen ihale kararına karşı itirazın şikâyet süresi dolmadan sözleşme imzalanabilir mi?

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Kesinleşen ihale kararlarının bildirilmesi" başlıklı 41'inci maddesinde

"... İhale sonucunun bütün isteklilere bildiriminden itibaren; 21 inci maddenin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelerde beş gün, diğer hallerde ise on gün geç-medikçe sözleşme imzalanamaz." hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanun'un "İdareye şikâyet başvurusu" başlıklı 55'inci maddesinde ise

"...İdareye şikâyet başvurusunda bulunulması halinde, başvuru üzerine alınan kararın son bildirim tarihini, süresi içerisinde bir karar alınmaması halinde ise bu sürenin bitimini izleyen tarihten itibaren on gün geçmeden ve itirazın şikâ-yet başvurusunda bulunulmadığı hususuna ilişkin sorgulama yapılmadan veya itirazın şikâyet başvurusunda bulunulması halinde ise Kurum tarafından nihai karar verilmeden sözleşme imzalanamaz." hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre, Kamu İhale Kurumuna yapılan itirazın şikâyet başvurusu neticesin-de, Kurul tarafından nihai karar alınmadan sözleşmenin imzalanmaması, idare-nin gerek **Kanun'da belirtilen 10 günlük itirazın şikâyet süresini bekleme-den gerekse Kurulun nihai kararını beklemeden sözleşme davet yazısını istekliye göndermemesi gerekmektedir.** Herhangi bir sebeple idarenin, Ka-nuni süreleri beklemeden istekliye sözleşmeye davet yazısı göndermesi duru-munda, söz konusu işlem mevzuata uygun olmadığından anılan davet yazısının iptal edilmesi ve mevzuata uygun şekilde yeni bir sözleşmeye davet yazısı hazır-lanarak gönderilmesi gerekmektedir.

- Kamu İhale Kurulu'nun 2025/UM.I-1090 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 1

Kısmi teklife açık olan ihalelerde 4857 sayılı İş Kanunu gereğince çalıştırılması zorunlu olan engelli işçi sayısı belirlenirken tüm kısımlar mı yoksa sadece o kısım mı esas alınır?

4857 sayılı İş Kanunu'nun "Engelli ve eski hükümlü çalıştırma zorunluluğu" başlıklı 30'uncu maddesinin birinci fıkrasında;

"İşverenler, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör işyerlerinde yüzde üç engelli, kamu işyerlerinde ise yüzde dört engelli ve yüzde iki eski hükümlü işçiyi veya 21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanunu veya 16/6/1927 tarihli ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu kapsamına giren ve askerlik hizmetini yaparken 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 21 inci maddesinde sayılan terör olaylarının sebep ve tesiri sonucu malul sayılmayacak şekilde yaralananları meslek, beden ve ruhi durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdürler. Aynı il sınırları içinde birden fazla işyeri bulunan işverenin bu kapsamda çalıştırmakla yükümlü olduğu işçi sayısı, toplam işçi sayısına göre hesaplanır." hükmü yer almaktadır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Kısmi tekliflerin değerlendirilmesi" başlıklı 16.4'üncü maddesinde

"İhalelerde, ihale dokümanında belirtilmesi kaydıyla, kısmi teklif verilebilmesi mümkün bulunmaktadır. Ancak, kısmi teklif verilebilen ihalelerde isteklilerce her bir iş kısmına ayrı ayrı teklif vermek suretiyle işin tamamına teklif verilebileceği gibi, ihale dokümanında belirtilen kısımlardan bazılarını da teklif verilebilecektir.

Kısmi teklif verilmesine imkân tanınan ihalede; aday veya isteklinin yeterlik değerlendirmesi, başvuruda bulunduğu veya teklif verdiği her bir kısım için ayrı ayrı yapılacaktır. İstekli, teklif ettiği kalemlerin/kısımların toplam bedeli üzerinden geçici teminat sunacaktır. Ancak isteklinin teklif verdiği kısımlardan birinde veya birkaçında, geçici teminatının gelir kaydedilmesi gereken hallerden biri ortaya çıktığında, ilgili kısım veya kısımlara ilişkin teklif fiyatları esas alınarak gelir kaydedilecek geçici teminat tutarı belirlenecektir." hükmü yer almaktadır.

Bu kapsamda, kısmi teklife açık olan ihalelerde, her bir kısım veya bütün kısımlar için isteklilerce ayrı ayrı teklif verebilmekte, isteklilerin yeterlik değerlendirmesi

her bir kısım için ayrı ayrı yapılmakta olup her bir kısım için ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi istekli ayrı belirlenmektedir.

Buna göre, kısmi teklif verilmesine imkân tanıyan ihalelerde, **4857 sayılı İş Kanunu gereğince çalıştırılması zorunlu engelli işçi sayısı belirlenirken her bir kısmın ayrı ayrı değerlendirilmesi gerekmektedir. Yani; engelli personel çalıştırma yükümlülüğünün oluşması için her bir kısım özelinde çalışacak personel sayısının 50'nin üzerinde olması gerekmektedir. Personel sayısı 50'nin altında olan kısımlar bakımından engelli personel çalıştırma yükümlülüğü bulunmamaktadır.**

- Kamu İhale Kurulu'nun 2024/UH.I-723 Sayılı Kararı

Soru 1

MÜCBİR SEBEPLER

Yüklenicinin, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 10 uncu maddesinin (e) bendinde belirtilen “Gerektiğinde Kurum tarafından belirlenecek benzeri diğer haller.” ifadesi kapsamında mücbir sebep başvurusu yapmasının sözleşmenin uygulanmasına etkisi nedir?

Kamu İhale Kurulu’nun 2018/DK.D-348 Sayılı Kararında; 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 10’uncu maddesinin (e) bendindeki “Gerektiğinde Kurum tarafından belirlenecek benzeri diğer haller.” kapsamında mücbir sebep başvurusu yapılmasının, yüklenicinin sözleşme yükümlülüklerini yerine getirmeye devam edip etmeyeceği ile bu başvuru sonuçlanıncaya kadar yükümlülüklerini yerine getirmeyen yükleniciye cezai işlem uygulanıp uygulanmayacağı ve Kamu İhale Kurumu tarafından başvuruya konu halin, mücbir sebep hali olarak belirlenmesi halinde kesilen cezaların yükleniciye iade edilip edilmeyeceği hususlarına ilişkin olarak;

4735 sayılı Kanunun 10’uncu maddesinin (e) bendi kapsamında Kuruma mücbir sebep başvurusu yapılmasının yüklenicinin sözleşmeye esas yükümlülüklerini yerine getirmesini ortadan kaldırmayacağı ve bu nedenle yüklenici tarafından sözleşmenin gereklerinin yerine getirilmesine devam edilmesi gerektiğine

Kurum tarafından başvuruya konu halin, mücbir sebep olarak belirlenmesinden önce idare tarafından mücbir sebep başvurusuna konu sözleşme kapsamında gecikme cezası uygulanmasına yönelik önceden tesis edilen işlemlerin hukuki sebebi, mücbir sebep halinin varlığını tespit eden Kurul kararıyla ortadan kalkacağından, bu aşamadan sonra, uygulanmış olan gecikme cezasının iade edilerek mücbir sebep hali nedeniyle süre uzatımı veya sözleşmenin feshi hususlarında ortaya çıkan hukuki duruma göre idarenin yeniden işlem tesis etmesinin uygun olacağına oybirliği ile karar verilmiştir.

- Kamu İhale Kurulu’nun 2018/DK.D-348 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 1

4734 sayılı Kanun kapsamında yapılan mal alımı ihalelerinde, idare tarafından istenilen numunenin sunumu ve değerlendirme işlemleri nasıl yapılır?

Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 43'üncü maddesine göre; numunelerin sunulması ve bunların değerlendirilmesine yönelik yapılan düzenlemelerde aşağıdaki hükümler esas alınır:

a) İdare tarafından hangi kalem/kalemler için ve kaç adet numune isteneceği, numunenin hangi aşamada ve kimler tarafından sunulacağı, numunelerin değerlendirilmesinde hangi yöntemin kullanılacağı ile diğer hususlara, ön yeterlik şartnamesi veya idari şartnamede yer verilir. Son başvuru tarihi/ihale tarihi ve saatinden önce numunelerin idareye sunulacağına ya da bu tarih ve saatinden önce numune değerlendirmesi yapılarak sadece numunesi uygun görülenlerin başvuruda bulunabileceğine veya teklif sunabileceğine ilişkin düzenleme yapılamaz.

b) Numune sunulması istenen kalem/kalemler için uygun sayı ve nitelikte numune alınması idarenin sorumluluğundadır. Malın niteliğinin birden fazla numune değerlendirmesi yapmaya uygun olup olmadığı ile malın kullanım ömrü dikkate alınarak en az bir adet numunenin idarede muhafaza edilmesi gerekir. Kurul ya da yargı kararları üzerine yeniden değerlendirme, muhafaza edilen numune üzerinden yapılır.

c) Numune değerlendirmesi, ön yeterlik şartnamesi veya idari şartnamede düzenlenen aşağıdaki yöntemlerden biri vasıtasıyla yapılır:

1) İhale komisyonu, numuneyi doğrudan inceleyerek, üyelerinin tamamı tarafından düzenlenen numune inceleme raporu/tutanağı çerçevesinde değerlendirme yaparak karar verebilir.

2) İhale komisyonu, uzman üyelerinin tamamı tarafından düzenlenen numune inceleme raporu/tutanağı çerçevesinde değerlendirme yaparak karar verebilir.

3) İhale komisyonu, uzman üyelerinin tamamı ile alıma konu malı/malları kullanacak personel arasından görevlendirilen kişi veya kişilerin tamamı tarafından

düzenlenen numune inceleme raporu/tutanağı çerçevesinde değerlendirme yaparak karar verebilir.

ç) Ön yeterlik şartnamesi veya idari şartnamede istenen sayıda ve nitelikte numune, şartnamede yapılan düzenlemeler çerçevesinde idareye teslim edilir. Teslim edilen numunenin üzerinde; ihale bilgileri, numune sunulan kalem bilgileri ve aday veya istekli bilgilerine yer verilir. İdare tarafından numune bir tutanak ile teslim alınır ve talep edilmesi halinde tutanağın bir sureti aday veya istekliye verilir.

d) İdare tarafından gerekli görülen hallerde, numune değerlendirmesinin yapılacağı yer, tarih ve saat bilgisi aday veya isteklilere bildirilir. Numune değerlendirmesinde numunenin fiziksel nitelikleri ile teknik şartnamede yer alan teknik kriterlere uygun olup olmadığı kontrol edilir. Yapılan inceleme sonucunda düzenlenen numune inceleme raporunda/tutanağında numunenin uygunluk durumu belirtilir ve uygun bulunmaması durumunda buna ilişkin gerekçelere yer verilir. Numune inceleme raporu/tutanağı çerçevesinde numunelere yönelik nihai değerlendirme ihale komisyonu tarafından yapılır ve bu değerlendirmelere ihale komisyonu kararında yer verilir.

Buna göre, **mal alım ihalelerinde idare tarafından istenilecek numuneler için yukarıda belirtilen Yönetmelik hükümlerine uyulması gerekmekte olup numune değerlendirme işlemlerinin, ihale komisyonunun uzman üyelerinin tamamı tarafından yapılması gerektiği hususuna ayrıca dikkat edilmelidir.**

- Kamu İhale Kurulu'nun 2025/UM.I-1096 Sayılı Kararı

Soru 1

SÖZLEŞME

İdari Şartname’de yeterlik kriteri olarak belirlenen bir belgenin zeyilname ile yeterlik kriteri olmaktan çıkarılması durumunda, bu değişiklik için düzeltme ilanı yapılması zorunlu mudur?

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği’nin “İhale ve ön yeterlik dokümanında değişiklik veya açıklama yapılması” başlıklı 26’ncı maddesinde

“(1) İlan yapıldıktan sonra ihale ve ön yeterlik dokümanında değişiklik yapılması esastır. Değişiklik yapılması zorunlu olursa, bunu gerektiren sebep ve zorunluluklar bir tutanakla tespit edilerek önceki ilanlar geçersiz sayılır ve ihale yeniden aynı şekilde ilan olunur. Ancak, teklif ve başvuruların hazırlanmasını etkileyebilecek maddi veya teknik hatalar veya eksikliklerin idarece tespit edilmesi ya da idareye yazılı olarak bildirilmesi halinde, zeyilname düzenlenmek suretiyle dokümanda değişiklik yapılabilir. Yapılan bu değişikliklere ilişkin zeyilname, ihale dokümanının bir parçası olarak EKAP’a yüklenir ve ihale veya son başvuru tarihinden en az on gün öncesinde bilgi sahibi olmalarını temin edecek şekilde, EKAP üzerinden e-imza kullanarak doküman indirenlerin tamamına bildirim ve tebligat esasları çerçevesinde gönderilir. Ancak, belirlenen maddi veya teknik hataların veya eksikliklerin ilanda da bulunması halinde ise ihale sürecine devam edilebilmesi, Kanunun 26 ncı maddesine göre düzeltme ilanı yapılması ile mümkündür.

(2) Yapılan değişiklik nedeniyle tekliflerin veya başvuruların hazırlanabilmesi için ek süreye ihtiyaç duyulması halinde, ihale veya son başvuru tarihi bir defaya mahsus olmak üzere en fazla yirmi gün zeyilname ile ertelenebilir. Zeyilname düzenlenmesi halinde; tekliflerini vermiş veya başvurularını yapmış olan istekli veya adaylara teklif veya başvurularını geri çekerek, yeniden teklif verme veya başvuru yapma imkanı tanınır. ...” hükmü yer almaktadır.

Yukarıda aktarılan mevzuat hükmü uyarınca, belli koşulların varlığı altında zeyilname ile yalnızca ihale dokümanında değişiklik yapılabileceği, zeyilnamenin ihale tarihinden en az on gün öncesinde istekli olabileceklerin bilgi sahibi olmalarını temin edecek şekilde doküman indirenlerin tamamına gönderileceği, yapılan değişiklik nedeniyle ek süreye ihtiyaç duyulması halinde ihalenin zeyilname ile ertelenebileceği; ihale dokümanında belirlenen maddi veya teknik hataların veya eksikliklerin ihale ilanında da bulunması halinde, ihale sürecine devam edilebilmesi için düzeltme ilanı yapılmasının zorunlu olduğu anlaşılmaktadır.

Bu çerçevede, ihaleye katılım kriteri olmaktan çıkarılan belgenin ilanda yer alması, ihaleye katılımı daraltıcı nitelik arz etmektedir dolayısıyla **hem ihale ilanında hem de İdari Şartname’de yer alan yeterlik kriterinin, idarece düzeltme ilanı yapılmaksızın zeyilname yapılmak suretiyle sadece İdari Şartname’de değiştirilmesi işlemi mevzuata aykırılık teşkil etmekte ve ihalenin iptal edilmesi sonucunu doğurmaktadır.**

- Kamu İhale Kurulu’nun 2025/UH.II-1063 Sayılı Kararı
- Kamu İhale Kurulu’nun 2025/UH.II-1164 Sayılı Kararı

Soru 2**SÖZLEŞME**

İş ortaklığı ortaklarından birinin sözleşme devri yapması halinde iş deneyim tutarı nasıl belirlenir?

İş ortaklıklarında bir veya birden fazla ortağın sözleşmeyi devretmesi durumunda iş deneyim belgesi düzenlenebilmesi için öncelikle, devreden ortağın ortaklık oranına bakılmaksızın ilk sözleşme bedelinin en az %80'inde yer alıp almadığı tespit edilmelidir.

Eğer bu şart sağlanıyorsa, ilk sözleşme bedelinin en az %80'inin yüklenici tarafından gerçekleştirilmesi şartı aranmaksızın iş deneyim tutarı belirlenebilir. Bu durumda iş deneyim tutarı, devir tarihinden önce ortaklık hissesi oranına göre gerçekleştirilen kısım tutarı ile devir tarihinden sonra gerçekleştirilen kısım tutarının toplamı üzerinden hesaplanacaktır.

- Kamu İhale Kurulu'nun 2021/DK.D-229 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 1

TEKLİFLERİN GEÇERLİLİK SÜRESİ

Teklif geçerlilik süresinin hesabında ihale tarihi dikkate alınır mı?

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 2 No'lu eki Açık İhale Usulü İle İhale Edilen Hizmet Alımlarında Uygulanacak Tıp İdari Şartname'nin "Tekliflerin geçerlilik süresi" başlıklı 24'üncü maddesinde

"24.1. Tekliflerin geçerlilik süresi, ihale tarihinden itibaren (rakam ve yazıyla) ...takvim günüdür. 24.2. İhtiyaç duyulması halinde, teklif geçerlilik süresinin en fazla yukarıda belirlenen süre kadar uzatılması istekliden talep edilebilir. İstekli, İdarenin bu talebini kabul veya reddedebilir. İdarenin teklif geçerlilik süresinin uzatılması talebini reddeden isteklinin geçici teminatı iade edilir.

24.3. Teklifin geçerlilik süresini uzatan istekli, teklif ve sözleşme koşullarını değiştirmeden, geçici teminatını kabul ettiği yeni teklif geçerlilik süresi ile geçici teminata ilişkin hükümlere uygun hale getirir.

24.4. Bu konudaki istek ve cevaplar yazılı olacaktır" hükümleri yer almaktadır. Ayrıca anılan maddeye ilişkin (28) No'lu dipnotta ise

"İdare, teklif geçerlilik süresinin ihale tarihinden itibaren kaç takvim günü olduğunu belirleyerek rakam ve yazıyla madde metnine yazacaktır." açıklamaları bulunmaktadır.

Yine Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 2 No'lu eki Açık İhale Usulü İle İhale Edilen Hizmet Alımlarında Uygulanacak Tıp İdari Şartnamenin "Geçici teminat" başlıklı 26 ncı maddesinde

"26.3. Geçici teminat olarak sunulan teminat mektuplarında geçerlilik tarihi belirtilmelidir. Bu tarih, tarihinden önce olmamak üzere istekli tarafından belirlenir." ibaresi yer almaktadır.

Buna göre, **teklif geçerlilik süresi hesaplamasına ihale gününün de dâhil edilerek hesaplanması gerektiği, buna istinaden ihale tarihi dâhil teklif geçerlilik süresinin son gününün belirlenmesi gerekmektedir.**

- Danıştay 13. Dairesi'nin 2016/4271 E. 2016/4215 Numaralı Kararı
- Kamu İhale Kurulu'nun 2016/UH.III-1170 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 2

TEKLİFLERİN GEÇERLİLİK SÜRESİ

Dava nedeniyle geçici teminatın ve teklifin geçerlilik süresinin bitmesi halinde, bu belgelerin geçerlilik süresinin uzatılması gerektiğine dair idarenin talep zorunluluğu var mı?

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 32'nci maddesi ve Kamu İhale Genel Tebliği'nin 16.7'nci maddesi çerçevesinde, teklif geçerlilik süresi ihale dokümanında belirtilir ve genellikle belirli bir süre için geçerlidir. İdare, teklif geçerlilik süresinin yeterli olmadığı durumlarda bu süreyi uzatma talebinde bulunabilir, ancak bu uzatma yalnızca isteklinin onayı ile mümkündür ve teklif ile sözleşme koşulları değiştirilmeden en fazla ihale dokümanında belirtilen süre kadar uzatılabilir.

Eğer ihale süreci, şikâyet başvurusu veya dava açılması gibi nedenlerle uzarsa, teklif geçerlilik süresi yine ihale dokümanında belirtilen süre kadar uzatılabilir. Ancak, sözleşme imzalanamaması durumunda, teklif geçerlilik süresinin dolmuş olması gerekçe gösterilerek ihale iptal edilmez. Sözleşme imzalanması zorunlu değildir; ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi veya ikinci teklif sahibiyle, kabul etmeleri durumunda sözleşme imzalanabilir.

Sözleşme imzalanmaması durumunda, geçici teminat gelir kaydedilmez ve yasaklılık uygulanmaz. Ayrıca, teklif geçerlilik süresinin uzatılması talebini reddeden bir isteklinin geçici teminatı iade edilmelidir.

Sonuç olarak, idarenin teklif geçerlilik süresini uzatma talep etme zorunluluğu bulunmamakta olup teklif geçerlilik süresi uzatılmasına ilişkin karar isteklinin kabulüne bağlıdır. İstekli, uzatma talebini kabul etmeyebilir ve bu durumda geçici teminatın iade edilmesi gerekir. İdare, sözleşme imzalamayı zorunlu kılmamakta, ancak sözleşme imzalamayan istekliler için geçici teminatın gelir kaydedilmesi ve yasaklılık hükümleri uygulanmaz.

- Kamu İhale Kurulu'nun 2023/UY.II-896 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 3

TEKLİFLERİN GEÇERLİLİK SÜRESİ

Tekliflerin geçerlilik süresinin uzatılmasına ilişkin yazılan yazıda tekliflerin ve geçici teminatın hangi tarihe kadar uzatılması gerektiği hususunun belirtilmesi gerekir mi?

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Teminat mektupları" başlıklı 35'inci maddesinde

"Bu Kanun kapsamında verilecek teminat mektuplarının kapsam ve şeklini tespite Kamu İhale Kurumu yetkilidir. 32 nci maddeye göre belirlenen tekliflerin geçerlilik süresinden en az otuz gün fazla süreli olmak kaydıyla, geçici teminat mektuplarında süre belirtilir. Teklif geçerlilik süresinin uzatılması halinde, geçici teminat mektuplarının süresi de aynı süre ile uzatılır. Kesin teminat mektuplarının süresi ihale konusu işin bitiş tarihi dikkate alınmak suretiyle idare tarafından belirlenir." hükmü yer almaktadır.

Bu kapsamda; **ihale sürecinin çeşitli nedenlerle (idare işlemleri, kurul ve yargı karar gereklerine ilişkin işlemler vb.) uzaması ve teklif geçerlilik süresinin tamamlanması halinde ise idare tarafından teklif geçerlilik süresinin ihale dokümanında belirtilen süre kadar uzatılmasının talep edileceği, isteklilerin bu talebi uygun bulmaları halinde teklif geçerlik süresinin uzatıldığı beyanı ile uzatılan süreye uygun şekilde geçici teminatın süresinin de uzatılması gerekmektedir.**

İhale sürecinde ihale komisyonu kararları alınırken geçerli teklif sahibi isteklilerin teklif geçerlilik sürelerinin devam etmesi gerektiği, herhangi bir gerekçe ile bu sürenin dolmasından sonra ihale komisyonu kararı alınması gerekliliği halinde ise bu karar alınmadan önce isteklilere tekliflerinin geçerli olup olmadığı hususu ile birlikte geçerli ise teklif geçerlilik süresinin uzatılması ve bu süreye uygun (teklif geçerlilik süresinden asgari 30 gün fazla) geçici teminatın sunulması akabinde ihale kararı verilmesi gerekmektedir.

- Kamu İhale Kurulu'nun 2023/UH.II-1325 Sayılı Kararı
- Kamu İhale Kurulu'nun 2022/UH.I-562 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 4

TEKLİFLERİN GEÇERLİLİK SÜRESİ

Teklif geçerlilik süresinden feragat edilebilir mi?

Bilindiği üzere 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "*Tekliflerin değerlendirilmesi ve ihalenin yapılması*" başlıklı 52'nci maddesi ile öngörülen ihale sisteminde isteklilerin tekliflerini geri çekme veya feragat etme hakları bulunmamaktadır. Zira söz konusu hakkın kullanılmasını kabul etmek, anılan Kanun'un beşinci maddesinde yer alan temel ilkelere aykırılık teşkil etmekte ve rekabet, şeffaflık gibi ilkelere ihale süreci içerisinde uygulanmasına ciddi zararlar verecek bir potansiyeli bünyesinde barındırmaktadır.

Dolayısıyla **bir isteklinin teklif mektubunu usulüne uygun olarak imzalamak suretiyle ihaleye katılmasından sonra, zeyilname düzenlenmesine ilişkin özel durumlar hariç, kendi iradesi ile teklifini geri çekmesi mümkün değildir.**

Ayrıca, istekli tarafından teklif geçerlilik süresinin uzatılmasına yönelik beyanından feragat edilmesine yönelik talebinin hukuki bir etkisinin olmayacağı ve isteklinin teklif geçerlilik süresinin uzatılmasına ilişkin kabul beyanından dönmeyecektir.

- Kamu İhale Kurulu'nun 2013/UH.I-1348 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 1

TEKLİFLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Şirket ortakları aynı olan iki şirket davet usulüyle de olsa aynı ihaleye teklif verebilir mi?

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 17'nci maddesi, **ihalelerde bir istekli tarafından kendisi veya başkaları adına doğrudan ya da dolaylı olarak, asaleten ya da vekâleten birden fazla teklif verilmesini yasaklayan bir hüküm getirmiştir.**

Bu hüküm, alternatif teklif verebilme halleri dışında, aynı ihaleye birden fazla teklif verilmesinin yasak olduğunu belirtmektedir. Bu yasak, ihaleye katılacak her bir isteklinin sadece bir teklif vermesini gerektiren bir kuraldır.

Anılan Kanun'un 58'inci maddesinde ise bu tür yasak fiil veya davranışlarda bulunan tüzel kişilerin, şirketteki ortaklık yapısına bağlı olarak, ihale dışı bırakılmasına ve belirli bir süre boyunca kamu ihalelerinden yasaklanmasına yol açmaktadır.

Aynı şirket ortaklarına sahip iki farklı şirketin, aynı ihaleye teklif vermesi halinde her iki istekli de ihale dışı bırakılarak haklarında Kanunun 58'inci maddesindeki hükümlerin uygulanması gerekmektedir.

- Kamu İhale Kurulu'nun 2024/UM.I-1200 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 1**TEMEL İLKELER**

Kanunun temel ilkelerinden biri olan "güvenirlik ilkesi" ne anlama gelmektedir?

Kamu İhale Kanunu'nun "Temel İlkeler" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasında *"İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur."* hükmü yer almaktadır.

Yine, anılan Kanun'un "Yaklaşık Maliyet" başlıklı 9'uncu maddesinde ise *"Mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalesi yapılmadan önce idarece, her türlü fiyat araştırması yapılarak katma değer vergisi hariç olmak üzere yaklaşık maliyet belirlenir ve dayanaklarıyla birlikte bir hesap cetvelinde gösterilir. Yaklaşık maliyete ihale ve ön yeterlik ilânlarında yer verilmez, isteklilere veya ihale süreci ile resmî ilişkisi olmayan diğer kişilere açıklanmaz."* hükmü bulunmaktadır.

Diğer taraftan, Kanunun 5'inci maddesinde yer alan güvenilirlik ilkesi; kamu ihalelerinde isteklilerin, idarenin işlemlerinin hukuka uygun tesis edileceğine inanmalarını ve idareye güvenmelerini sağlayan bir ilkedir. İstekliler kararlarını bu işlemlerin doğruluğuna güvenerek aldıkları için idare, kamu ihale mevzuatına uygun davranmak zorundadır. İhale idarenin güvenilirliğine hanel vermeden adil ve dürüst bir şekilde gerçekleştirilmesi gerekmekte olup yaklaşık maliyetin ihale öncesinde gizliliğinin ortadan kalkması, idarenin güvenilirlik ilkesinin ihlal edildiği anlamına gelmektedir.

Örnek Karar

- Kamu İhale Kurulu'nun 2013/UH.III-1502 Sayılı Kararı

Soru 2**TEMEL İLKELER**

Araç kiralama hizmet alımı ihalelerinde temin edilecek araçlara getirilen son model ve sıfır km olma koşulu Kanunun temel ilkelelerinden biri olan "rekabet ilkesi"ni engeller mi?

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel İlkeler" başlıklı 5'inci maddesinde

"İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur." hükmü yer almaktadır.

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Teknik Şartname" başlıklı 16'ncı maddesinde ise

"(1) İşin teknik ayrıntılarını ve şartlarını gösteren bir teknik şartname hazırlanarak ihale dokümanına dahil edilir. Teknik şartnamelerde belirlenecek teknik kriterlerin, verimliliği ve fonksiyonelliği sağlamaya yönelik olması, rekabeti engelleyici hususlar içermemesi ve bütün istekliler için fırsat eşitliği sağlaması zorunludur. Bu şartnamelerde yerli isteklilerin katılımını engelleyici düzenlemelere yer verilemez." hükmü bulunmaktadır.

İdarenin ihtiyacı olan hususların tespiti noktasında belli bir serbestiye sahip olmakla birlikte, ihale dokümanı düzenlemeleri ile araçlar için istenilen şartların belirlenmesinde Kamu İhale Kanunu'nun 5'inci maddesinde yer alan temel ilkelere uyulması noktasında yükümlü olduğu ve yapılacak düzenlemelerin ihalede rekabet ilkesinin uygulanmasını engellememesi ve ihaleye katılımı daraltmamasının esas olduğu anlaşılmaktadır.

Araç kiralama ihalelerinde; **temin edilecek araçlara getirilen son model ve sıfır km olma koşullarının yeni araçların kiralınmasını ya da satın alınmasını gerektireceği ve bu durumun da teklif maliyetlerinin yükselmesine sebebiyet vermesi nedeniyle söz konusu durumun idarenin kendisine tanınan takdir yetkisi kapsamında değerlendirilebilmesinin mümkün olmadığı ve idarece yapılan söz konusu düzenlemenin ihaleye katılımı kısıtlayıcı nitelikte olduğu ve rekabeti engellediği sonucuna varılmaktadır.**

- Kamu İhale Kurulu'nun 2025/UH.II-367 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 1

Anonim şirketlerde (tek ortaklı şirketler hariç) pay defteri ile dayanağı yönetim kurulu karar defterinin ilgili kısımlarının EKAP'a yüklenmemesi değerlendirilme dışı bırakılma sonucunu doğurur mu?

Elektronik İhale Uygulama Yönetmeliği'nin "Gerçek ve tüzel kişilerin EKAP'a kaydı" başlıklı 7'nci maddesinde;

"...(5) EKAP'a kayıtlı olan; gerçek kişilerin kendileri ile vekil veya temsilcilerine; tüzel kişilerin kendileri, ilgisine göre, ortakları ve ortaklık oranları (halka arz edilen hisseler hariç)/üyeleri/kurucuları, teklif veya başvuru mektubu ya da sözleşme imzalamaya ve sözleşmenin yürütülmesi konusunda tüzel kişiliği temsile yetkili yönetimindeki görevliler ile vekil veya temsilcilerine ilişkin aşağıda yer alan bilgileri EKAP'a kaydetmeleri ve son başvuru veya ihale tarihinden ve sözleşme imzalamadan önce güncellemeleri zorunludur. Bu kişilerin;

a) Gerçek kişi olması halinde adı, soyadı ve T.C. kimlik numarası ile varsa işletme adı ve ticaret unvanı,

b) Tüzel kişi olması halinde ticaret unvanı, vergi kimlik numarası ile varsa işletme adı. Tüzel kişilerde; yönetimdeki görevliler ile ilgisine göre, ortaklar ve ortaklık oranlarına (halka arz edilen hisseler hariç)/üyelere/kuruculara ilişkin kayıt kapsamında ticaret sicil verileri esas alınır. Ayrıca anonim şirketlerde (tek ortaklı şirketler hariç) ortaklar ve ortaklık oranlarının kaydı kapsamında, beyan edilen kişilere ilişkin pay defteri ile dayanağı yönetim kurulu karar defterinin ilgili kısımları; şirket niteliğinde olmayan tüzel kişilerde ise üyelerin veya kurucuların kaydı kapsamında Türkiye Ticaret Sicili Gazetelerinde yer almayan bilgileri içeren belgelerin ilgili kısımları da taranarak EKAP'a yüklenir..."

hükmüne yer verilmiştir. Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Gerçek veya tüzel kişilerin EKAP'a kayıt işlemleri" başlıklı 31'inci maddesinde;

"31.3 Elektronik İhale Uygulama Yönetmeliğinin 7'nci maddesinde istenen bilgilerin EKAP üzerinde eksiksiz, doğru ve güncel tutulması gerekmektedir. EKAP'a kayıtlı gerçek veya tüzel kişiler tarafından anılan maddenin beşinci fıkrasında belirtilen bilgilerde değişiklik yapılmasının gerektiği hallerde bu değişikliklerin, en geç değişiklik tarihini izleyen 7 (yedi) gün içinde ancak her durumda son başvuru veya ihale tarihinden önce, son başvuru veya ihale tarihinden sonra gerçekleşen değişikliklerin ise sözleşme imzalanmadan önce güncellenerek EKAP'a kaydedilmesi zorunludur. Bilgilerin doğrudan EKAP'taki kayıtlardan

temin edildiği hallerde, bu bilgilerin g¼ncel olmadığının anlaşılması durumunda teklifler değerlendirme dışı bırakılır. Ayrıca ticaret sicilinde kayıtlı bilgiler ile EKAP'ta yer alan bilgiler arasında şelişki olması halinde, ticaret sicilindeki bilgiler esas alınacaktır.”

h¼km¼ yer almaktadır.

Bu bağlamda; **EKAP'a kaydedilen bilgilerin eksiksiz, doğru ve g¼ncel olması gerektiği, EKAP'ta yer alan bilgilerde değerlik yapılmasının gerektiği hallerde bu değerliklerin en geç değerlik tarihini izleyen 7 (yedi) g¼n iēerisinde ancak her durumda ihale tarihinden ¼nce, ihale tarihinden sonra gerēekleřen değerliklerin ise s¼zleřme imzalanmadan ¼nce g¼ncellenerek EKAP'a kaydedilmesinin zorunlu olduğu, t¼zel kişiliğin ortaklık yapısını tevsik etmek ¼zere gerekli belgelerin s¼resinde ve en g¼ncel haliyle EKAP'a y¼klenmesine ilişkin sorumluluğun isteklilerde olması nedeniyle pay defterine dayanak y¼netim kurulu karar defterinin ilgili sayfalarının ihale tarihinden ¼nce EKAP'a y¼klenmemesi nedeniyle isteklinin teklifinin değerlendirilme dışı bırakılması gerektirmektedir.**

- Kamu İhale Kurulu'nun 2023/UY.I-1391 Sayılı Kararı

¼rnek Karar

Soru 1**Unvanı değişen şirketlerin iş deneyim belgeleri geçerli olur mu?**

Elektronik İhale Uygulama Yönetmeliği'nin "e-tekliflerin değerlendirilmesi" başlıklı 24'üncü maddesinde

"(1) e-tekliflerin açılması ve ilk oturumun kapatılmasından sonra, ihale komisyonu belirleyeceği bir tarih ve saatte toplanır ve EKAP üzerinde tekliflerin değerlendirilmesine başlanır. Teklif değerlendirme işlemleri birden fazla oturumda yapılabilir. Ancak bu durumda her oturum kapatılmadan önce bilgiler EKAP'a kaydedilir.

(2) Teklif değerlendirmesinde öncelikle ilk oturumda 23 üncü madde uyarınca e-teklifinin açılmadığı veya belgelerinin eksik olduğu ya da geçici teminatının uygun olmadığı tespit edilenlerin teklifleri değerlendirme dışı bırakılır ve buna ilişkin kayıt yapılır.

(3) İhale dokümanında belirtilen katılım belgeleri ve yeterlik kriterleri ile ilgili değerlendirme, e-teklif kapsamında yüklü olan belgelerin ve EKAP üzerinden ilgili kurum ve kuruluşların sistemlerinden sorgulama suretiyle elde edilen bilgilerin değerlendirilmesi suretiyle yapılır.

(4) Yeterlik kriterlerinin istekliler tarafından karşılanıp karşılanmadığına ilişkin değerlendirme ihale dokümanında yer alan hükümler çerçevesinde yapılır. Yeterlik kriterlerini karşılamayan isteklilerin teklifleri değerlendirme dışı bırakılır ve bu husus gerekçesi de açıkça belirtilmek suretiyle EKAP'a kaydedilir..."

hükmü yer almaktadır.

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Değerlendirmeye ilişkin esaslar" başlıklı 48'inci maddesinin sekizinci fıkrasında;

"(Değişik fıkra: 18/05/2024-32550 R.G/20. md., yürürlük: 15/06/2024) İş deneyim belgesi sözleşmeyi imzalayan yüklenici adına düzenlenir. Ancak adına belge düzenlenen;

a) Ticari işletmenin/esnaf işletmesinin ya da şahıs veya sermaye şirketinin unvan değiştirmesi,

b) Şahıs veya sermaye şirketinin Türk Ticaret Kanununa göre tür değiştirmesi,

c) İş ortaklığının ortağı olan şirketlerin tasfiyesiz sona ererek kendi aralarında devralma ya da yeni şirket kurma yoluyla birleşmesi,

hallerinde bu iş deneyim belgesinin ihalelerde kullanılabilmesi için bu değişikliklere ilişkin belgelerin de teklif veya başvuru kapsamında sunulması zorunludur.”

hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 59/A maddesi ve Elektronik İhale Uygulama Yönetmeliği'nin "e-tekliflerin değerlendirilmesi" başlıklı 24'üncü maddesi hükümlerinden, isteklilerin teklifleri değerlendirilirken öncelikli olarak yeterli bilgileri tablosunda, istekliler tarafından beyan edilen bilgi ve belgelerden; EKAP veya diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının internet sayfası üzerinden sorgulanarak temin veya teyit edilebilenler için sorgulama sonucunda elde edilen bilgiler; belirtilen yöntemle temin veya teyit edilemeyenler için ise yeterli bilgileri tablosunda beyan edilen bilgiler esas alınarak işlem yapılacağı, bu değerlendirme sonucunda ihalede öngörülen şartları sağlamadığı anlaşılan tekliflerin değerlendirme dışı bırakılacağı belirtilmiştir.

Bu kapsamda, isteklilerin teklif hazırlama aşamasında EKAP üzerinde "İstekli belge yükleme ve görüntüleme" ekranında "İş deneyimine ilişkin belgeler" kısmının "Unvan, tür ve İş ortaklığı değişikliğine ilişkin belgeler" başlıklı alt bölümünde söz konusu unvan değişikliğine ilişkin isteklilere beyan ve belge yükleme gerektiği bu yükümlülüğü yerine getirmek üzere gerekli belgelerin sunulmasındaki sorumluluğun yukarıda yer verilen mevzuat hükmünde yer aldığı üzere isteklilere ait olduğu anlaşıldığından, **unvan değişen isteklinin unvan değişikliği öncesi iş deneyim belgesi sunabilmesi söz konusu unvan değişikliğine ilişkin belgeleri EKAP üzerinde "İstekli belge yükleme ve görüntüleme" ekranında "İş deneyimine ilişkin belgeler" kısmına yüklemesi gerekmektedir.**

- Kamu İhale Kurulu'nun 2024/UY.I-1430 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 2

İŞ DENEYİM

İstekli tarafından sunulan iş deneyim belgesine konu alımın doğrudan temin yöntemiyle yapıldığı ve sözleşmesinin bulunmadığının tespiti halinde söz konusu iş deneyim belgesi kabul edilebilir mi?

4734 sayılı Kanun'un "İhaleye katılımda yeterlik kuralları" başlıklı 10'uncu maddesinde iş deneyim belgelerinin

"İstekli tarafından kamu veya özel sektöre bedel içeren bir sözleşme kapsamında taahhüt edilen ihale konusu iş veya benzer işlere ilişkin" olması gerektiğine hükmedilmiş; Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılacak Alımlara İlişkin Tebliğin "Alımlara ilişkin uygulama esasları" başlıklı 4 üncü maddesinde ise "...(10) Bedel içeren bir sözleşme kapsamında gerçekleştirilen alımlarda, ihale uygulama yönetmeliklerinin ilgili maddeleri çerçevesinde iş deneyim belgesi düzenlenebilir."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Buna göre, doğrudan temin yöntemiyle yapılan alımlar da dâhil olmak üzere, **kamu ihale mevzuatı çerçevesinde bir iş deneyim belgesinin düzenlenebilmesinin ön koşulu, işin "bedel içeren bir sözleşme kapsamında gerçekleştirilmesi" olup bedel içeren bir sözleşmenin bulunmadığı hallerde iş deneyim belgesi düzenlenebilmesi mümkün değildir.**

- Kamu İhale Kurulu'nun 2014/UH.III-691 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 1

**İhaleye vekâleten katılma halinde teklif veren vekilin imza beyan-
namesine ilişkin bilgilere yeterli bilgileri tablosunda yer verilmesi
gerekir mi?**

Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 36'ncı maddesi, ihalelere katılacak aday veya isteklilerin, vekâleten katılmaları durumunda, vekil adına düzenlenmiş noter onaylı vekâletname ile vekilin noter tasdikli imza beyannamesinin sunulmasını zorunlu kılmaktadır. Bu düzenleme, vekâletname ve imza beyannamesi-
nin teklifin bir parçası olarak sunulması gerektiğini belirtir.

Ayrıca, Elektronik İhale Uygulama Yönetmeliği'nin 24'üncü maddesi, ihale do-
kümanında belirtilen katılım belgeleri ve yeterli kriterleri ile ilgili değerlendirmelerin, e-teklif kapsamında yüklenen belgeler ve ilgili sorgulama işlemleriyle yapılacağını açıkça belirtmektedir. Bu, tekliflerin doğru ve eksiksiz olarak değer-
lendirilmesi için gerekli verilerin sistemde düzgün bir şekilde sunulması gerek-
tiğine işaret eder.

Buna göre, Yeterlik Bilgileri Tablosu, ihaleye katılan isteklinin doğru ve eksiksiz olarak gerekli tüm bilgileri beyan etmesi gereken bir tablodur. Vekil adına sunulan imza beyannamesinin Yeterlik Bilgileri Tablosu'nda yer alması, ihale süreci-
nin sağlıklı ve düzenli bir şekilde yürütülmesini sağlar. Aksi takdirde, eksik bilgi beyanları nedeniyle teklifin değerlendirme dışı bırakılması söz konusu olabilir.

Bu nedenle, teklif değerlendirmesinde herhangi bir eksikliğe yer verilmemesi ve tüm belgelerin doğru şekilde sunulması gerekmektedir. **Vekâletname ve imza beyannamesi gibi önemli belgelerin eksik veya hatalı beyanı, teklifin geçersiz sayılmasına ve dolayısıyla ihaleye katılımın engellenmesine yol açabilir.**

Örnek Karar

- Kamu İhale Kurulu'nun 2021/UM.I-1642 Sayılı Kararı

Soru 1**YAKLAŞIK MALİYET**

Yaklaşık maliyetin hatalı hesaplanması hangi durumda ihalenin iptaline sebebiyet verir?

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Yaklaşık maliyetin hesaplanması ve güncellenmesi" başlıklı 9'uncu maddesinde

"(1) Birim fiyat üzerinden teklif alınan ihalelerde;

a) Her bir iş kaleminin miktarını ve gerçekleştirilmesine ilişkin şartları gösteren bir cetvel hazırlanır. Bu cetvelde her bir iş kaleminin adı, birimi, birim fiyatı ve bu fiyata dahil olan maliyetler ile varsa diğer unsurlar gösterilir.

b) Birim fiyata dahil olan maliyetler, iş kalemi ile ilgili bütün unsurları içerecek şekilde düzenlenir ve bu iş kalemine dahil olmayan başka giderler öngörülmez.

(2) Götürü bedel üzerinden teklif alınan ihalelerde, işin gerçekleştirilmesine ilişkin şartları gösteren bir cetvel hazırlanır. Bu cetvelde işçilik ile varsa malzeme, ekipman ve diğer unsurlar için belirlenen fiyatlar ve bu fiyata dahil olan maliyetler gösterilir.

(3) Hizmetin gerçekleştirilmesi için gerekli olan iş kalemlerine veya iş gruplarına ilişkin miktarların tespit edilen fiyatlarla çarpımı sonucu bulunan tutarların toplanması ile elde edilen genel toplam tutar, sözleşme giderleri ve genel giderler ile KDV hariç olarak belirlenir. Bulunan bu tutara işin niteliği dikkate alınarak (Değişik ibare: 25/01/2017-29959 R.G./1. md.) %7 oranını geçmemek üzere yüklenici kârı eklenir. Bu tutar, kâr hariç belirlenen genel toplam tutar üzerinden hesaplanan sözleşme giderleri ve genel giderler ile toplanarak yaklaşık maliyet hesaplanır. Buna ilişkin hesap cetveli hazırlayanlarca imzalandıktan sonra, ihale onay belgesinin ekine konularak ihale yetkilisine sunulur. (Ek: 16/7/2011-27996 R.G./1. md.) Yüklenici için öngörülen kar tutarının bu cetvelde gösterilmesi zorunludur.

(4) (Değişik: 7/6/2014-29023 R.G./3.md., Geçerlilik: 1/2/2014) Yaklaşık maliyetin, hesaplandığı tarihten itibaren ihalenin ilk ilan veya davet tarihine kadar güncelliğini kaybettiği durumlarda, işi oluşturan unsurlara ilişkin maliyetler idarelerce, endeks üzerinden güncellenir.

(5) Asgari ücret ve diğer işçilik maliyetlerinde ilgili mevzuatından kaynaklanan

değişiklikler nedeniyle yaklaşık maliyetin ihale tarihine kadar geçen sürede değişikliğe uğradığının belirlenmesi durumunda, gerekçesi belirtilmek suretiyle ihale komisyonu tarafından, bu maliyetler dikkate alınarak yaklaşık maliyet güncellenir.”

hükmü yer almaktadır.

İhaleye çıkıldıktan sonra yaklaşık maliyetin değiştirilebileceği/düzeltililebileceğine dair Kamu İhale Mevzuatında bir hüküm bulunmadığı, yaklaşık maliyette yapılan hataların ihalenin sonuçlandırılması noktasında esasa etkisinin bulunup bulunmadığının dikkate alınması gerekmektedir.

Olması gereken yaklaşık maliyet ile idarece hatalı hesaplanan yaklaşık maliyet arasındaki farkın, ilân süreleri ve yeterlik kriterlerini değiştirmemesi, sınır değer açısından fark yaratacak düzeyde olmaması ve her iki durumda sınır değere giren çıkan isteklilerde değişiklik olmaması halinde bu durumun ihalenin sağlıklı şekilde sonuçlandırılmasına engel teşkil etmeyecektir.

Ancak, **idarece hatalı hesaplanan yaklaşık maliyet hesabında sınır değer altında kalan teklifin, olması gereken yaklaşık maliyet tutarı üzerinden sınır değer tutarı yeniden hesaplandığında sınır değer üzerinde kalması durumunun ihale sürecinde değişiklik oluşturduğu değerlendirilmekte ve ihalenin iptal edilmesi gerekmektedir.**

- Kamu İhale Kurulu'nun 2023/UH.I-392 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 2

YAKLAŞIK MALİYET

Yaklaşık maliyetin üzerindeki bir teklif ekonomik açıdan en avantajlı teklif olarak belirlenebilir mi?

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 16'ncı maddesinde ihale komisyonunun, yaklaşık maliyet hesaplanırken değerlendirilmeyen herhangi bir husus olup olmadığını, yaklaşık maliyet güncellenerek tespit edilmişse, güncellenmenin doğru yapıp yapılmadığını, verilen teklif fiyatlarının piyasa rayiç fiyatlarını yansıtıp yansıtmadığını sorgulayarak verilen teklifleri yaklaşık maliyete göre mukayese edeceği ve bütçe ödeneklerini de göz önünde bulundurarak, teklif fiyatlarını uygun bulması halinde ekonomik açıdan en avantajlı teklifi ve varsa ikinci teklifi belirlemek veya verilen teklif fiyatlarını uygun bulmaması halinde ihalenin iptaline karar vermek hususunda takdir yetkisine sahip olduğu, **yaklaşık maliyetin üzerinde olmakla birlikte teklifin kabul edilebilir nitelikte görülmesi halinde idarenin ek ödeneğinin bulunması veya ilgili mali mevzuatı gereği ödenek aktarımının mümkün olması durumlarında tekliflerin kamu yararı ve hizmet gerekleri de dikkate alınarak kabul edilebilecektir.**

- Kamu İhale Kurulu'nun 2025/UH-II-663 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 3**YAKLAŞIK MALİYET**

Yaklaşık maliyetin farklılaşmasına neden olan değişiklikler, zeyil-name ile düzenlenebilir mi?

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Yaklaşık maliyetin hesaplanması ve güncellenmesi" başlıklı 9 uncu maddesinde

"(1) Birim fiyat üzerinden teklif alınan ihalelerde;

a) Her bir iş kaleminin miktarını ve gerçekleştirilmesine ilişkin şartları gösteren bir cetvel hazırlanır. Bu cetvelde her bir iş kaleminin adı, birimi, birim fiyatı ve bu fiyata dahil olan maliyetler ile varsa diğer unsurlar gösterilir.

b) Birim fiyata dahil olan maliyetler, iş kalemi ile ilgili bütün unsurları içerecek şekilde düzenlenir ve bu iş kalemine dahil olmayan başka giderler öngörülmez.

(2) Götürü bedel üzerinden teklif alınan ihalelerde, işin gerçekleştirilmesine ilişkin şartları gösteren bir cetvel hazırlanır. Bu cetvelde işçilik ile varsa malzeme, ekipman ve diğer unsurlar için belirlenen fiyatlar ve bu fiyata dahil olan maliyetler gösterilir.

(3) Hizmetin gerçekleştirilmesi için gerekli olan iş kalemlerine veya iş gruplarına ilişkin miktarların tespit edilen fiyatlarla çarpımı sonucu bulunan tutarların toplanması ile elde edilen genel toplam tutar, sözleşme giderleri ve genel giderler ile KDV hariç olarak belirlenir. Bulunan bu tutara işin niteliği dikkate alınarak (Değişik ibare: 25/01/2017-29959 R.G./1. md.) %7 oranını geçmemek üzere yüklenici kârı eklenir. Bu tutar, kâr hariç belirlenen genel toplam tutar üzerinden hesaplanan sözleşme giderleri ve genel giderler ile toplanarak yaklaşık maliyet hesaplanır. Buna ilişkin hesap cetveli hazırlayanlarca imzalandıktan sonra, ihale onay belgesinin ekine konularak ihale yetkilisine sunulur. (Ek: 16/7/2011-27996 R.G./1. md.) Yüklenici için öngörülen kar tutarının bu cetvelde gösterilmesi zorunludur.

(4) (Değişik: 7/6/2014-29023 R.G./3.md., Geçerlilik: 1/2/2014) Yaklaşık maliyetin, hesaplandığı tarihten itibaren ihalenin ilk ilan veya davet tarihine kadar güncelliğini kaybettiği durumlarda, işi oluşturan unsurlara ilişkin maliyetler idarelerce, endeks üzerinden güncellenir.

(5) Asgari ücret ve diğer işçilik maliyetlerinde ilgili mevzuatından kaynaklanan değişiklikler nedeniyle yaklaşık maliyetin ihale tarihine kadar geçen sürede

değişikliğe uğradığının belirlenmesi durumunda, gerekçesi belirtilmek suretiyle ihale komisyonu tarafından, bu maliyetler dikkate alınarak yaklaşık maliyet güncellenir.”

hükmü yer almaktadır.

İhale sürecinde düzenlenen zeyilnamelerin yaklaşık maliyetin değişmesine yol açabilecek nitelikte olması ve yaklaşık maliyette ortaya çıkabilecek, tespiti mümkün olmayan miktardaki değişikliğin ihale sonucu üzerinde belirleyici olabileceği dikkate alındığında, yaklaşık maliyetteki bu değişikliğin ihale sürecinin bu aşamasında telafisi mümkün olmamaktadır.

- Kamu İhale Kurulu'nun 2012/UY.III-2877 Sayılı Kararı

Soru 1

YETERLİK BİLGİLERİ TABLOSU

Yeterlik bilgileri tablosunda; “Ekonomik ve Mali Yeterliğe İlişkin Bilgiler” başlıklı satırının bilanço bilgileri “Cari Oran”, “Öz Kaynak Oranı” ile “Kısa Vadeli Banka Borçlarının Öz Kaynaklara Oranı” satırlarının boş bırakılması durumunda teklif geçerli midir?

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği’nin 35’inci maddesinin üçüncü fıkrasında ekonomik ve mali yeterliğe ilişkin belgelerin istendiği ihalelerde; istekliler tarafından sunulan yeterlik bilgileri tablosunda ihalenin yapıldığı yıldan önceki yıla ait yılsonu bilançosu veya eşdeğer belgelerin sunulması, sunulan bilanço veya eşdeğer belgelerde cari oranın 0,75’ten az olmaması, öz kaynak oranının en az 0,15 olması, kısa vadeli banka borçlarının öz kaynaklarına oranının ise 0,50’den küçük olması gerektiği ifade edilmektedir. İhale veya son başvuru tarihi yılın ilk dört ayında olan ihalelerde ise bir önceki yıla ait belgelerini sunmayanlar, iki önceki yıla ait belgelerini sunabileceklerdir.

Elektronik İhale Uygulama Yönetmeliği’nin 24’üncü maddesinin üçüncü fıkrasında

“İhale dokümanında belirtilen katılım belgeleri ve yeterlik kriterleri ile ilgili değerlendirme, e-teklif kapsamında yüklü olan belgelerin ve EKAP üzerinden ilgili kurum ve kuruluşların sistemlerinden sorgulama suretiyle elde edilen bilgilerin değerlendirilmesi suretiyle yapılır.” hükmü yer almaktadır.

Bu kapsamda; **istekli tarafından sunulan yeterlik bilgileri tablosunda “Ekonomik ve Mali Yeterliğe İlişkin Bilgiler” başlıklı satırının bilanço bilgileri kısmında “Cari Oran”, “Öz Kaynak Oranı” ile “Kısa Vadeli Banka Borçlarının Öz Kaynaklara Oranı” satırlarının boş bırakılmasına rağmen, yeterlik değerlendirmesinde esas alınan yıl bilgisinin beyan edilerek bilanço bilgilerinin “Bilançoya İlişkin Diğer Belgeler” satırına yüklenmesi ve yüklenen bilanço bilgileri tablosunda yer alan bilgilerin EKAP üzerinden sorgulanması sonucunda söz konusu bilanço bilgileri ile EKAP üzerinden ulaşılan bilanço değerlerinin birbiriyle uyumlu olması halinde teklif geçerli olacaktır.**

- Kamu İhale Kurulu’nun 2024/UY.II-834 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 2

YETERLİK BİLGİLERİ TABLOSU

Yeterlik bilgileri tablosundaki "iş deneyim belgesi düzenlenemeyen hallerde iş deneyimini gösteren diğer belgeler" bölümünde yer alan sözleşme tarihi kısmının doldurulmaması elenme nedeni midir?

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 59/A maddesinde belirtilen esaslar çerçevesinde, e-tekliflerin EKAP üzerinden, yalnızca teklif mektubu ve ekleri doldurularak hazırlanması ve e-imza ile imzalanarak ihale tarih ve saatine kadar gönderilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Ayrıca, ihale dokümanında belirtilen geçici teminat mektubu, katılım belgeleri ve yeterlik kriterleri ile fiyat dışı unsurların değerlendirilmesinin, istekliler tarafından beyan edilen bilgi ve belgeler üzerinden yapılacağı belirtilmektedir.

Yeterlik bilgileri tablosunda, iş deneyim belgesi düzenlenemeyen hallerde iş deneyimini gösteren belgelerin yer aldığı satırlarda, sözleşme tarihi, noterlik adı, onay tarihi, yevmiye numarası, sözleşme tutarı ve toplam fatura tutarı gibi bilgilerin istenmesi gerekmektedir. Bu bilgilerin eksiksiz ve doğru bir şekilde beyan edilmesi zorunludur.

Sözleşmenin noter onaylı olması zorunlu olmayıp, sözleşme tarihi ile sözleşme tutarı ve toplam fatura tutarının istekliler tarafından beyan edilmesi gerekmektedir. Ancak, yeterlik bilgileri tablosundaki sözleşme tarihi kısmı, teklifin esasını etkileyecek nitelikte bir unsur olarak belirlenmiş olup, bu bilginin eksik olması, bilgi eksikliği kapsamında tamamlanamaz. Dolayısıyla, **sözleşme tarihi kısmının doldurulmaması, teklifin değerlendirme dışı bırakılmasına neden olmaktadır.**

- Kamu İhale Kurulu'nun 2023/UH.II-151 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 3

YETERLİK BİLGİLERİ TABLOSU

Gerçek kişiler için yeterlik bilgileri tablosunun “Teklif Vermeye Yetkili Olunduğuna İlişkin Bilgiler” bölümünün “Ortaklar/Üyeler/Kurucular ile Yöneticilere ait Bilgiler” kısmının doldurulması gerekli midir?

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği’nin “*Aday veya isteklinin mesleki faaliyetini sürdürdüğünü ve teklif vermeye yetkili olduğunu gösteren belgeler*” başlıklı 38’inci maddesinde, gerçek kişilerin ihalelere katılımında gerekli belgeler belirtilmiştir. Buna göre, gerçek kişi olan aday veya istekliler için, ihale dokümanında istenen diğer belgelerle birlikte, elektronik ihalelerde hariç olmak üzere, noter tasdikli imza beyannamesi sunulması zorunludur.

Elektronik İhale Uygulama Yönetmeliği’nin “*Gerçek ve tüzel kişilerin EKAP’a kayıtlı*” başlıklı 7’nci maddesinde, gerçek kişilerin kendileri ve tüzel kişilerin yönetimindeki görevliler, ortaklar, üyeler ve kurucularına ait bilgilerin EKAP’a kaydedilmesi gerektiği belirtilmiştir. Tüzel kişiler için ortaklar, ortaklık oranları, üyeler ve kurucular hakkında bilgiler EKAP’tan alınmakta olup, gerçek kişiler için böyle bir düzenleme bulunmamaktadır.

Bu çerçevede; **gerçek kişiler için yeterlik bilgileri tablosunun “Teklif Vermeye Yetkili Olunduğuna İlişkin Bilgiler” bölümündeki “Ortaklar/Üyeler/Kurucular ile Yöneticilere ait Bilgiler” kısmının doldurulması gerekmez.**

- Kamu İhale Kurulu’nun 2024/UH.II-584 Sayılı Kararı

Örnek Karar

Soru 1

ZEYİLNAME

Zeyilnamenin isteklilere tebliğ edildiği tarih ile ihale tarihi arasında en az on günlük süre bulunmaması, ihalenin iptali sebebi midir?

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İhale dokümanında değişiklik veya açıklama yapılması" başlıklı 29'uncu maddesinde, ilân yapıldıktan sonra ihale dokümanında değişiklik yapılmaması esası getirilmiştir. Ancak, tekliflerin hazırlanmasını veya işin gerçekleştirilmesini etkileyebilecek maddi veya teknik hatalar veya eksiklikler tespit edildiğinde, ihale dokümanında değişiklik yapılabilir. Bu durumda, yapılan değişiklikler ihale dokümanının bir parçası olan zeyilname ile yapılır ve zeyilname, son teklif verme gününden en az on gün öncesinde ihale dokümanı alanlara gönderilmelidir. Eğer zeyilname ile yapılan değişiklikler nedeniyle ek süreye ihtiyaç duyulursa, ihale tarihi bir defaya mahsus olmak üzere en fazla yirmi gün zeyilname ile ertelenebilir. Ayrıca, zeyilname düzenlendiğinde, tekliflerini önceden veren isteklilere tekliflerini geri çekme ve yeniden teklif verme imkânı sağlanır.

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "İhale ve ön yeterlik dokümanında değişiklik veya açıklama yapılması" başlıklı 26'ncı maddesinde de benzer hükümler yer almaktadır. Bu maddede, ihale dokümanında yapılacak değişikliklerin EKAP üzerinden e-imza kullanılarak dokümanı indiren tüm isteklilere bildirilmesi gerektiği belirtilmiştir. İhale tarihi veya başvuru tarihi, zeyilnamenin bildirim tarihinden itibaren en az on gün öncesine kadar değiştirilmelidir. Yapılan değişiklikler nedeniyle ek süreye ihtiyaç duyulursa, ihale tarihi en fazla yirmi gün ertelenebilir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Dokümana ilişkin hususlar" başlıklı 15'inci maddesinde ise, zeyilname düzenlenmesi durumunda, teklif verme süresinin en az on gün uzatılması gerektiği ifade edilmiştir.

Yukarıda aktarılan mevzuat hükümlerine göre, **zeyilnamenin isteklilere ihale tarihinden en az on gün önce bildirilmesi gerekmekte olup ihale tarihi ile zeyilnamenin bildirilme tarihi arasındaki süre on günden az olduğunda, bu durum mevzuata aykırılık taşımaktadır.** İhale tarihi ile zeyilnamenin bildirilme tarihi arasındaki süre on günden az olduğunda ihale tarihi ertelenmelidir.

- Kamu İhale Kurulu'nun 2022/UH.II-86 Sayılı Kararı

NOTLAR:[illegible]

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for handwriting practice. There are no margins, text, or other markings on the page.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER
BAKANLIĞI